

საქართველო საქართველო

#1 (8) 2010

საქართველო **საქართველო**

სარჩევი

- 6 ჟურნალი «საქართველო» – წლის საუკეთესო პროექტი
Журнал «Сакартвело» - найкращий проект року
- 10 წარსულის ნატერფალზე
По слідам минулого
- 20 საბავშვო გვერდი
Сторінка для дітей
- 22 საქართველოს კუთხეები: აჭარა
Куточки Грузії: Аджарія

ЗМІСТ

- 28 საქართველოს საელჩოს თხუთმეტწლიანი მარათონი
უკრაინაში
П'ятнадцятирічний марафон посольства Грузії в Україні
- 34 ქართველი სპორტსმენები უკრაინაში
Грузинські спортсмени в Україні
- 36 ქართული სათვისტომო პოლტავაში
Грузинська діаспора в Полтаві

22

травня

18.00

Будинок
офіцерів

ПЕРШИЙ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ ГРУЗИНСЬКОЇ ПІСНІ

ქართული სიმღერის პირველი საერთაშორისო ფესტივალი

З НАГОДИ 19-Ї РІЧНИЦІ ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГРУЗІЇ

Спеціальний гість фестивалю - Важа Манія

У концерті приймає участь ансамбль грузинських народних танців "ІБЕРІЕЛІ"

ЮВЕТ
по-киевски

WHAT'S ON

Aviso

PARTER.UA
287 87 87

Inter

Довідки за тел.: +38093-459-59-86

www.iberieli.org

info@iberieli.org

ძვირფასო მკითხველო,
ამას წინათ ჩემს ფოსტაში ფერეიდნელი პატარა ტარიელ
მულიანის წერილი აღმოვაჩინე. პატარა ფერეიდნელი
სამშობლოს სიყვარულზე წერს. არაფერს ალაპაზებს. წერს,
რასაც ფიქრობს. წერს იმაზე, რასაც სამას წელზე მეტია
თაობიდან თაობას გადასცემენ ჩვენი ფერეიდნელები,
ჩვენი ძმები....

«ჩვენი ენა — ჩვენი ვინაობა...», — მათ კალენდარზე
წერია. მშობლიურ მიწას ძალით წაგლეჯილი ქართველები
სათუთად ეპყრობიან თავის ვინაობას. გადარჩენენ როგორც
ქართველები და გადაირჩინეს თავისი ვინაობა — დედის
ენა, ასე უწოდებენ ისინი დედაენას.

საოცარი ხალხი ვართ — უზომოდ კარგები და სამწუხაროდ,
უზომოდ ცუდებიც. თუკი ფერეიდნელი ქართველები
საუკუნეებით ინახავენ მშობლიურ ენას და გულით
ატარებენ უნახავი სამშობლოს სიყვარულს, "ახალი
ქართველი" ემიგრანტების დიდი ნაწილი სულ რამდენიმე
წელიწადში წარმატებით ივიწყებს ქართულ ენასა და
ტრადიციებს.

ამ ჟურნალის საშუალებით ვცდილობთ მკითხველს
გავაცნოთ უკრაინის ქართული დიასპორის საქმიანობა,
რომლის მთავარი მიზანი სწორედაც მშობლიური
ენის, ისტორიისა და ტრადიციის კულტივირებაა.
იგი პატარა ემიგრანტთა შორის თავისებური "წერა-
კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება" გახლავთ.
სასიხარულოა, რომ ჟურნალი "საქართველო" ეროვნულ
უმცირესობათა ბეჭდვითი მედიის საუკეთესო გამოცემად
იქნა აღიარებული, რასაც გულწრფელად ულოცავ ჩვენს
პატარა კოლექტივს. ისინი ძალ-ღონეს არ იშურებენ, რომ
რაც შეიძლება კარგი და საინტერესო მასალა მიაწოდონ
მკითხველს.

22 მაისს კიევში ჩატარდება უკრაინის ქართული
სათვისტომოების ფორუმი, სადაც უნდა შეიქმნეს სრულიად
უკრაინის ქართველთა ეროვნულ-საზოგადოებრივი
გაერთიანება "გეორგია", რომელმაც ბევრი რამ
უნდა იტვირთოს უკრაინაში მცხოვრებ ქართველთა
საკეთილდღეოდ.

ღმერთმა ინებოს...

პატივისცემით,
ბესიკ შამუგია

უკრაინის ქართველთა ასოციაცია «იბერიელი»-ს
პრეზიდენტი

На днях у себе на пошті знайшов листа
маленького Таріела Муліані з Ферейдану.
Маленький ферейданець пише про любов до
Батьківщини. Нічого не прикрашає. Пише — що
думає. Пише про те, що протягом трьохсот
років передають з покоління в покоління наші
ферейданці, наші брати...

«Наша мова — наше єство...», - написано на
їхньому календарі. Силою відділені від своєї
батьківщини — грузини з повагою ставляться до
свого єства. Вони вижили як грузини, і зберегли
своє єство — мову матері, так вони називають
свою мову.

Ми - дивовижні люди — надзвичайно гарні й,
нажаль, надзвичайно погані. Якщо ферейданські
грузини протягом століть зберігають свою мову та
в серці носять любов до небаченої батьківщини,
то велика частина «нових грузинських»
емігрантів за декілька років успішно забуває
грузинську мову та традиції.

За допомогою цього журналу намагаємось
ознайомити читача грузинської діаспори в
Україні, головна мета якої — саме культивация
рідної мови, історії та традицій. Вона є своєрідним
«розповсюджувачем письма-читання» для
маленьких емігрантів.

Радісно, що журнал «Сакартвело» був названий
найкращим друкованим виданням серед
національних меншин, з чим щиро вітаю наш
маленький колектив. Вони вкладають максимум
зусиль, для того, щоб подати якомога кращій
матеріал читачеві.

22 травня в Києві відбудеться форум грузинських
діаспор в Україні, на якому утвориться
Всеукраїнське національно-суспільне
об'єднання грузин «Георгія», яке повинно взяти
багато на себе для покращення життя грузин в
Україні...

Дай Бог...

З поагою,
Бесік ШАМУГІЯ

Президент асоціації грузин України «Іберієлі»

ჟურნალი «საქართველო» – წლის საუკეთესო პროექტი ЖУРНАЛ «САКАРТВЕЛО» – НАЙКРАЩІЙ ПРОЕКТ РОКУ

გურამ როგავა

ჟურნალი „საქართველო“, რომელსაც ქართული სათვისტომო „იბერიელი“ გამოცემის, უკრაინაში, ეროვნულ უმცირესობათა გამოცემებს შორის „წლის საუკეთესო პროექტად“ აღიარეს. საზოგადოებისთვის ცნობილი სახეები კოლექტივისა და მკითხველს წარმატებას ულოცავენ.

ბუბა კიკაბიძე

Буба Кикабидзе

ბუბა(ვახტანგ) კიკაბიძე, მომღერალი: „უკრაინელები ჩვენი მეგობრები არიან, მე ძალიან ხშირად მიწევს იქ ჩასვლა და მიხარია, რომ უცხო ქვეყანაში ქართველები წარმატებას აღწევენ. იქ, სადაც ქართული დიასპორაა, აუცილებელია, რომ გარკვეული ინფორმაცია იყოს საქართველოს შესახებ და მიხარია, რომ ჟურნალი „საქართველო“ ამ ფუნქციას სრულყოფილად ასრულებს. ყველა ქართველს უნდა გაუხარდეს, რომ ამ ჟურნალმა უკრაინაში ასეთ წარმატებას მიაღწია და დიდი პოპულარობით სარგებლობს. „წლის საუკეთესო ჟურნალის“ წოდება იმის აღიარებაა, რომ ჩვენს ერებს შორის მეგობრობა გრძელდება და ღმერთმა არ ქნას, რომ რამე შეიცვალოს. უკრაინამ არაერთხელ დაადასტურა საქართველოსთან მჭიდრო ურთიერთობის სურვილი. უკრაინაში

Буба (Вахтанг) Кикабидзе, співак: «Українці – наші друзі, мені дуже часто приходится їздити в Україну, і я радий, що в іноземній країні грузини досягають успіхів. Там, де є грузинська діаспора, обов’язково повинна бути інформація про Грузію, і нагорода доводить, що журнал «Сакартвело» сповна виконує цю функцію. Всі грузини повинні радіти, що це видання досягло таких висот в Україні та користується популярністю. Звання «Найкращий проект року» - це визнання того, що дружба наших народів продовжується, і не дай Боже, щоб щось змінилось. Україна не раз доводила бажання тісних відносин з Грузією. В мене в Україні є багато друзів, часто спілкуюсь з ними та знаю, ставлення народу. Нещодавно мені подзвонили з одного телеканалу та запросили до участі в політичній передачі, але я відмовився, бо не займаюсь політикою, навіть не обговорюю її. Якщо попросять провести концерт, з задоволенням допоможу, як митець, підтримаю всіх. Моє бажання - щоб царив мир та добро. Грузинам, що проживають в Україні скажу, щоб любили свою батьківщину, конституцію, поважали прапор, виростили видатних дітей та дарували квіти жінкам, щоб любили сусідів».

ნუგზარ წიკლაური

Нугзар Ціклаური

ЖУРНАЛ «САКАРТВЕЛО», ЯКИЙ ВИДАЄТЬСЯ ГРУЗИНСЬКОЮ ДІАСПОРОЮ «ІБЕРІЕЛІ», БУВ НАЗВАНИЙ «НАЙКРАЩІМ ПРОЕКТОМ РОКУ» СЕРЕД ВИДАНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В УКРАЇНІ. ВІДОМІ ОСОБИ ВІТАЮТЬ КОЛЕКТИВ ТА ЧИТАЧА З УСПІХОМ.

უპირავი მეგობარი მყავს, მათ ხშირად ვეკონტაქტები და ვიცი, თუ რა დამოკიდებულებაა საზოგადოებაში. ცოტა ხნის წინ ერთ-ერთი უკრაინელი არხიდან დამირეკეს, სადაც პოლიტიკურ გადაცემაში უნდა მიმეღო მონაწილეობა, მაგრამ უარი ვთქვი, მე პოლიტიკაში არ ვერევი. თუ კონცერტის ჩატარებას მთხოვენ დიდი სიამოვნებით დავთანხმდები, როგორც ხელოვანი გვერდში ამოუდგები ყველას. ჩემი სურვილია, მშვიდობა და სიკეთე იყოს. უკრაინაში მცხოვრებ ქართველებს ვეტყვი, რომ უყვარდეთ საკუთარი სამშობლო, კონსტიტუცია, პატივს სცემდნენ დროშას, გაზარდნონ სასახელო შვილები და ქალებს ყვავილები მიართვან, უყვარდეთ მეგობრები.“

ნუგზარ წიკლაური – პარლამენტის უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებთან ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე: „ძალიან სასიამოვნოა ქართული დიასპორული გამოცემის საყოველთაო აღიარება მთელი უკრაინის მასშტაბით. დასამალი არაა, რომ ჩვენ ასეთი გამოცემები ბევრი არ გვაქვს. ამ დონის ჟურნალები მხოლოდ ერთეულებია. მინდა, წარმატება მიველოცო ყველას, ვინც ამ ჟურნალში საქმიანობს და მასალების შექმნაში მონაწილეობს. სამწუხაროდ დღემდე მე არ მქონია თქვენთან საკმარისად ახლო კონტაქტი, თუმცა შემდგომში აქტიურად დავინტერესდები და თუ შესაძლებლობა იქნება, ვფიქრობ ჟურნალის ერთერთი ავტორიც გავხდები.

ზოგადად დიასპორის როლი კულტურათა დიалოგში არის ძალიან მაღალი და მიმაჩნია, რომ უკრაინაში მცხოვრები ქართველები არიან ერთგვარი ხიდი ჩვენი ქვეყნების შემდგომი ურთიერთობების ინტენსიფიკაციაში, და კიდევ უფრო მეტი პოზიტივის შეტანა შეუძლიათ საქართველოსა და უკრაინის სახელმწიფოების დაახლოების საქმეში.

სახელმწიფო მინისტრის აპარატმა გამოაქვეყნა ახალი სტრატეგია, რომელიც გულისხმობს როგორც ეკონომიკურ, ასევე კულტურულ სფეროებში მეტ გააქტიურებას, მათ შორისაა საკვირაო სკოლების ხელშეწყობის პროგრამაც. ეს პროექტი პირველ რიგში შეეხება სწორედ ისეთ სათვისტომოებს, რომლებიც ასე აქტიურად მუშაობენ, გამოსცემენ ჟურნალ-გაზეთებს, მართავენ სხვადასხვა სახის ღონისძიებებს. მიუხედავად იმისა, რომ შესაძლოა ადრე, წლების განმავლობაში

Нугзар Ціклаური , Голова парламентського комітету по взаємозв'язках з співвітчизниками, що проживають закордоном: «Дуже приємно визнання грузинського діаспорного видання всією Україною. Не секрет, що в нас небагато таких видань. Журналів такого рівня - тільки одиниці. Хочу привітати всіх, хто бере участь у створенні даного видання. Нажаль, до сьогодні я не мав досить тісних зв'язків з вами, але в майбутньому активно буду цікавитись та, думаю, стану одним з авторів журналу.

Взагалі роль діаспори в діалозі культур дуже велика та вважаю, що грузини, що проживають в Україні, є своєрідним мостом в інтенсифікації майбутніх відносин наших країн та можуть внести ще більше позитиву у зближенні української та грузинської держав.

Апарат державного міністра створив нову стратегію, яка передбачає активізування як в економічній, так і культурній сферах, в тому числі, і програма сприяння розвитку недільним школам. Цей проект, в першу чергу, торкнеться діаспор, які так активно працюють, видають журнали чи газети, проводять різного роду заходи. Не дивлячись на те, що протягом багатьох років не було належної уваги до грузинів, що проживають закордоном з боку грузинського уряду, вони все одно змогли утворити активну діаспору, й коли кажу слово «активну», маю на увазі не тільки культурні зв'язки. Часто ці люди були нашими політичними представниками, що особливо проявилось під час серпневої війни.

Ще раз вітаємо та в майбутньому всіляко допоможемо. Під час візитів, в першу чергу, відвідаємо засновників грузинської діаспори «Іберієлі» та особисто привітаємо з успіхом».

Акакі Мінашвілі, Голова парламентського комітету зовнішніх зв'язків: «Хочу привітати з успіхом ваш журнал, це важливо як для грузин, що проживають в Україні, так і для всієї Грузії. Ви – люди, які думають про інтереси батьківщини та виражаєте це різними шляхами, у цьому випадку – за допомогою журналу. Звісно, журнал передбачає

უცხოეთში მცხოვრები ქართველების მიმართ საქართველოს ხელისუფლების ყურადღება არ იყო სათანადო, მათ მაინც შეძლეს აქტიურ სათვისტომოდ ჩამოყალიბება, და როცა ვამბობ სიტყვა აქტიურს, მე არ ვგულისხმობ მხოლოდ კულტურულ კავშირებს.

ხშირ შემთხვევაში ეს ადამიანები იყვნენ ჩვენი პოლიტიკური წარმომადგენლები, რაც განსაკუთრებით აგვისტოს ომის დროს გამოჩნდა.

კიდევ ერთხელ გილოცავთ და მომავალში ყველანაირად მხარსდაგიჭერთ. ვიზიტების დროს, პირველ რიგში აუცილებლად მოვიწახვლებთ ადამიანებს, ვინც ქართული სათვისტომო „იბერიელის“ დამფუძნებლები არიან და წარმატებას პირადად მივულოცავთ.“

აკაკი მინაშვილი – საგარეო ურთიერთობათა საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე: „მინდა, მივულოცო წარმატება თქვენს ჟურნალს. ეს არის მნიშვნელოვანი, როგორც უკრაინაში მცხოვრები ქართველებისთვის, ასევე მთლიანად საქართველოსთვის. თქვენ ხართ ადამიანები რომლებიც, ფიქრობთ ქვეყნის ინტერესებზე და ამას სხვადასხვა საშუალებით, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში კი, ჟურნალის მეშვეობით გამოხატავთ. თავისთავად ჟურნალი გულისხმობს საგანმანათლებლო ინფორმაციის გავრცელებას და რაც უფრო მეტი იქნება ასეთი ტიპის ჟურნალები, მით უფრო გაძლიერდება საქართველო და უფრო აქტიური იქნება მისი საკომუნიკაციო-საინფორმაციო პოლიტიკა.

რაც შეეხება საქართველო-უკრაინის ურთიერთობას, ჩვენ ვართ პარტნიორები და რაც ყველაზე უმთავრესია, ჩვენ ვართ მეგობრები და ეს არ არის მეგობრობა მხოლოდ ხელისუფლებებს შორის, აქ არის მეგობრობა ხალხებს შორის, ეს აძლიერებს

როგორც უკრაინაში მცხოვრები ქართველებისთვის, ასევე მთლიანად საქართველოსთვის. თქვენ ხართ ადამიანები რომლებიც, ფიქრობთ ქვეყნის ინტერესებზე და ამას სხვადასხვა საშუალებით, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში კი, ჟურნალის მეშვეობით გამოხატავთ. თავისთავად ჟურნალი გულისხმობს საგანმანათლებლო ინფორმაციის გავრცელებას და რაც უფრო მეტი იქნება ასეთი ტიპის ჟურნალები, მით უფრო გაძლიერდება საქართველო და უფრო აქტიური იქნება მისი საკომუნიკაციო-საინფორმაციო პოლიტიკა.

როგორც უკრაინაში მცხოვრები ქართველებისთვის, ასევე მთლიანად საქართველოსთვის. თქვენ ხართ ადამიანები რომლებიც, ფიქრობთ ქვეყნის ინტერესებზე და ამას სხვადასხვა საშუალებით, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში კი, ჟურნალის მეშვეობით გამოხატავთ. თავისთავად ჟურნალი გულისხმობს საგანმანათლებლო ინფორმაციის გავრცელებას და რაც უფრო მეტი იქნება ასეთი ტიპის ჟურნალები, მით უფრო გაძლიერდება საქართველო და უფრო აქტიური იქნება მისი საკომუნიკაციო-საინფორმაციო პოლიტიკა.

ინა გრიგოლია, «Щиро вітаю вас з цією перемогою та бажаю безліч читачів і завжди володіти званням «найкращого журналу року».

Хочу всім грузинам, що проживають в Україні, побажати миру, успіхів та злагоди... сьогодні безліч наших співвітчизників знаходяться закордоном, велику частину яких скрутне соціальне становище змусило виїхати з батьківщини. Бажаю їм миру, сили в їх сім'ях та в їх країні.

Бажаю, щоб в Грузії колись створились такі умови, щоб грузини почали думати про повернення. Бажаю вам успіхів та дякую за можливість привітати ваш журнал з цією номінацією».

Іраклі Майсурадзе, ведучий інформаційної програми «Кур'єр» на телеканалі «Руставі 2»: «Вітаю з першим місцем серед видань національних меншин. Я радий вашому успіху і бажаю його іншим теж. Дуже приємно, що такі номінації існують, тому що вважаю, що така діяльність за межами

ჩვენს კავშირებს და ბუნებრივია, ჩვენ ერთად მოგვიწევს მუშაობა სხვადასხვა საკითხებთან მიმართებაში, მათ შორის ევროპასთან ინტეგრაციის მიმართულებით.“

ინგა გრიგოლია

“მთელი გულით გილოცავთ ამ გამარჯვებას და გისურვებთ უამრავ მკითხველს, მაღალ რეიტინგს და მარადიულად გქონდეთ ნომინაცია, როგორც წლის საუკეთესო ჟურნალს.

მინდა, ყველა ქართველს, ვინც უკრაინაში ცხოვრობს ვუსურვო მშვიდობა, წარმატებები და კეთილდღეობა ... დღეს უამრავი ქართველია საქართველოს ფარგლებს გარეთ, რომელთა დიდი ნაწილი გაჭირვებამ და უმძიმესმა სოციალურმა მდგომარეობამ წაიყვანა. ვუსურვებ მათ მშვიდობასა და სიძლიერეს საკუთარ ოჯახებში და საკუთარ ქვეყანაში. ვისურვებდი საქართველოში ოდესმე მაინც შეიქმნას ისეთი პირობები, რომ ქართველები დაფიქრდნენ უკან დაბრუნებაზე. წარმატებებს გისურვებთ და დიდი მადლობა, რომ მომეცით საშუალება მომელოცა თქვენი ჟურნალისთვის ეს ნომინაცია.”

ირაკლი მისისურაძე – ტელეკომპანია „რუსთავი 2“, საინფორმაციო გამოშვება „კურიერის“ წამყვანი: “გილოცავთ ეროვნულ უმცირესობათა გამოცემებს შორის პირველ ადგილს. მისარია, თქვენი მიღწევები და სხვა გამოცემებსაც იგივეს ვუსურვებ. ძალიან სასიამოვნოა ფაქტი, რომ ასეთი ნომინაციები არსებობს, რადგან მიმაჩნია, რომ საქართველოს საზღვრებს გარეთ ასეთი მოღვაწეობა ძალიან ბევრს ნიშნავს არამარტო უცხოეთში მცხოვრები ჩემი თანამემამულეებისთვის, არამედ პირადად ჩემთვის და ნებისმიერი ქართველისათვის.

რა გითხრათ?! თუ არ ჩამითვლით ბანალურად, ვიტყვი რომ საშვილიშვილო საქმეს აკეთებთ – უნახავთ იმ საგანძურს პატარა ქართველებს, რომლის გულისთვისაც ბევრმა წინაპარმა თავი გასწირა, უნახავთ მომავალ თაობებს იმას, რისთვისაც ილია ჭავჭავაძეს ესროლეს, იმას რასაც შოთა რუსთაველი აკეთებდა და რასაც ასე ლამაზად გადმოსცემდა ნიკოლოზ ბარათაშვილი. გისურვებთ, რომ თქვენი გამოცემა უფრო და უფრო ფართოტირაჟიანი გამხდარიყოს და დიდი პოპულარობა მოეხვეჭოს არამარტო ქართველებში. თუ გამოგადგებათ ირაკლი მისისურაძის დახმარება მზად ვარ, რაც ჩემს ძალას არ აღემატება ყველაფერი გავაკეთო თქვენი კიდევ უფრო დიდი წარმატებისთვის!”

გოდერძი შარაშია – ტელეკომპანია „იმედი“, გადაცემა „ჟურნალისტის დღიურის“ ჟურნალისტი: ამ ჟურნალის გამოცემა ორ ერს შორის მეგობრობასა და ურთიერთობაში მნიშვნელოვანი და მართლაც მისასალმებელია. მე ძალიან ბევრი უკრაინელი მეგობარი მყავს და ბუნებრივია, ისინი ამ ჟურნალის მკითხველები არიან. მინდა, მივულოცო უკვე მოპოვებული წარმატება ორგანიზატორებს, გამომცემლებსა და ადამიანებს, ვინც ამ ჟურნალში მუშაობენ. კოლეგებო, მინდა გისურვოთ ბევრი მკითხველი, საინტერესო და სასიამოვნო ინფორმაციები და რაც მთავარია, მკითხველის ნდობა.

წარმატებები!

Грузії дуже важлива не тільки для моїх співвітчизників, що проживають закордоном, а й для мене особисто та для будь-якого грузина.

Що вам сказати?! Якщо не приймете за банальність, скажу що робите вічну справу – зберігаєте те багатство для маленьких грузин, за яке померло багато наших пращурів, зберігаєте для наступного покоління те, для чого стріляли в Іллію Чавчавадзе, те, що робив Шота Руставелі й те, що так гарно передавав Ніколоз Бараташвілі. Бажаю, щоб ваше видання стало ще більш багатотиражним й здобуло популярність не тільки серед грузин. Якщо потрібна допомога Іраклія Майсурадзе – я готовий зробити все що в моїх силах для вашого ще більшого успіху!»

Годердзі Шарашія, журналіст передачі «Щоденник журналіста» телекомпанії «Імеді»: «Видання цього журналу справді заслуговує на визнання у покращенні дружби та зв'язках двох народів. В мене багато українських друзів і, природно, що вони є читачами цього журналу. Хочу привітати вже з отриманою нагородою організаторів, видавництва та людей, що працюють в цьому журналі. Колеги, хочу побажати вам багато читачів, цікавої та приємної інформації і найголовніше – довіру читача. Успіхів!».

ნარსულის ნათერფალზე ПО СЛІДАМ МИНУЛОГО

ნათია კახიანი

Натія КАХІАНІ

გელათი

ГЕЛАТІ

გელათის მონასტერი ვფიქრობთ წარდგენას არ საჭიროებს. მე-12 საუკუნის ძეგლი ერთ-ერთი საინტერესო და უწმინდესი ადგილია, როგორც მომლოცველთა ასევე რიგითი ადამიანისათვის. იგი ყოველთვის რჩებოდა და რჩება ისტორიკოსთა, არქიტექტორთა, არქეოლოგთა ყურადღების ცენტრად. ბოლომდე შეუსწავლელი გელათის მონასტერი და მისი ტერიტორია, დასკვნების საბოლოოდ გაკეთების საშუალებას არ იძლეოდა. ბოლო პერიოდის არქეოლოგიურმა გათხრებმა დაადასტურა, რომ ტაძარი და ტაძრის მიმდებარე ტერიტორია საფუძვლიან შესწავლას საჭიროებს. საწყის ეტაპზე 2008 წელს დაწყებული მონასტრის რეაბილიტაციის პროექტი. იგი ითვალისწინებს კომპლექსის სრულ რეაბილიტაციას, როგორც შიდა ასევე გარე ტერიტორიის ინფრასტრუქტურულ განვითარებას. ტურისტთა მიღებისა და ბერთა ცხოვრებისათვის საჭირო ყველა პირობის შექმნას. (სურ. №1)

პროექტი, საპრეზიდენტო პროგრამის ფარგლებში, საქართველოს კულტურის ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტროსა და საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნული სააგენტოს დაკვეთით ხორციელდება. საპროექტო ჯგუფის გასა ტრაპაიძე ხელმძღვანელობს, ხოლო პროექტის არქეოლოგიურ ნაწილს ქუთაისის სახელმწიფო ისტორიული მუზეუმის დირექტორი პროფესორი ომარ ლანჩავა და საქართველოს ეროვნული მუზეუმის ოთარ ლორთქიფანიძის არქეოლოგიის ცენტრის მეცნიერ-თანამშრომელი, ა. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის არქეოლოგთა დეპარტამენტის ასისტენტი-პროფესორი როლანდ ისაკაძე.

გელათის სარეაბილიტაციო პროექტი მეცნიერთა სხვადასხვა

Гелатський монастир не потребує представлення. Пам'ятник XII століття є одним з найцікавіших та найсвятіших місць як для ченців, так і для звичайних людей. Він завжди був об'єктом уваги істориків, архітекторів та археологів. Не досліджені повністю Гелатський монастир та його територія, не дають змогу зробити остаточні висновки. Останні археологічні розкопки довели, що монастир з навколишньою територією потребує досконального вивчення. В 2008 році розпочався масштабний проект відновлення комплексу. Він передбачає повну реабілітацію монастиря, розвиток внутрішньої та зовнішньої інфраструктур, створення необхідних умов для життя ченців та прийому туристів (фото 1).

Проект реалізується за замовленням Міністерства охорони пам'яток, Міністерства спорту та Грузинського національного агентства культурної спадщини в межах президентської програми. Керівник проектної групи – Каха Трапаїдзе, археологічною частиною проекту керують - директор Державного Кутаїського історичного музею, професор Омар Ланчава та науковий працівник Центру археології Отара Лорткіпанідзе, Грузинського національного музею, асистент-професор Роланд Ісакадзе.

Реабілітаційний проект Гелаті об'єднує різні групи вчених: істориків, архітекторів, археологів, мистецтвознавців, конструкторів, геологів,

ჯგუფს აერთიანებს: ისტორიკოსებს, არქიტექტორებს, არქეოლოგებს, ხელოვნებათმცოდნეებს, კონსტრუქტორებს, გეოლოგებს, მშენებლებს და სხვ. კვლევები ისტორიულ-წერილობით წყაროებს, საარქივო მასალებს, გრაფიკულ ილუსტრაციებსა და ქუთაის-გელათის მუზეუმ-ნაკრძალის თანამშრომლების მიერ კომპლექსის ტერიტორიაზე სხვადასხვა დროს (ძირითადად 1988წ.) აღმოჩენილ და შეგროვებულ მასალებს ეფუძნება. კვლევების პირველი ეტაპი გეოლოგებმა ჩაატარეს. როგორც წესი ნიადაგის გამოკვლევას მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება, საჭირო იყო ფერდობზე მდგომი მონასტრის უსაფრთხოების დადგენა, ქანების მდგომარეობის გარკვევა, ნიადაგის საერთო მდგომარეობის შესწავლა. აქედან გამომდინარე, ტაძრის ტერიტორიაზე 33 სასიჩქო გეოლოგიური შურფი გაკეთდა. სამუშაოებს თვალყურს არქეოლოგთა ჯგუფი ადევნებდა. გეოლოგიური სამუშაოების შედეგად, არქეოლოგიური გათხრებისათვის საინტერესო და პერსპექტიული ადგილების დადგენაც მოხდა.

პროექტის ფარგლებში, პირველ ეტაპზე აკადემიის შენობის რეაბილიტაცია განხორციელდა. გასუფთავდა და გაიწმინდა აკადემიის შიდა ნაწილი, კედლები და იატაკი. მიწის ზედა ფენის ქვეშ მე-12 საუკუნის ქვის მერხები აღმოჩნდა, რომლებიც დღესაც ძველ ადგილზე დგას და დარბაზს განსაკუთრებულ სიბლეს მატებს. (სურ. №2)

მნიშვნელოვან ყურადღებას აკადემიის ინტერიერის ჩრდილო ნაწილში აღმოჩენილი ქვედა სართული-სარდაფი და მასთან კარით დაკავშირებული ტალანი იქცევს. სარდაფი თავის დროზე მარნის ფუნქციას ასრულებდა. აღმოჩენილია თავდაპირველი (XII ს) და გადაკეთების დროინდელი (XVI ს.) ქვევრები (სურ. №3). სარდაფს ორი სარკმელი ჰქონია და ის ტალანთან კარით იყო დაკავშირებული. დაახლოებით მე-17 სკ.-ში როდესაც გასასვლელები გაუქმდა და სარდაფი ნანგრევებით ამოივსო, სარდაფმა ფუნქცია შეიცვალა და მის ჩრდილო-აღმოსავლეთ კუთხეში მალფუჭებადი პროდუქტების შესანახი თალიანი სათავსი აუგიათ, რომელიც ზედა სართულს ხის ლუკით უერთდებოდა. დაახლოებით XVI სკ-დან აკადემია თავდაპირველი დანიშნულებით აღარ ფუნქციონირებს და იგი სატრაპეზოდ გადაკეთდა. სარდაფიდან გამავალი ტალანთა კომპლექსი მთელ გალავანს უნდა უვლიდეს გარს. მას ტაძრის ინფრასტრუქტურულ განვითარებაში მნიშვნელოვანი როლი უნდა შეესრულებინა. იგი ერთმანეთთან სხვადასხვა დანიშნულების ნაგებობებს აკავშირებდა. ქვევრებთან ერთად აქ თონეები და ნალექების მოსაშორებელი ღვარსადენები იქნა მიკვლეული. გელათის ტერიტორიაზე ზეთსახარშის კვალიც ჩანს, რომელიც ძველ არაერთ ისტორიულ წყაროშია ნახსენები. აქ გამოხდილ ზეთს კონკრეტული დანიშნულება ჰქონდა და მას სახურავის საპოხად იყენებდნენ. მე-19 ს-ის 20-იანი წლებისათვის ასეთი ნაგებობის არსებობას ადასტურებს ე.აიხვალდი: “მე დავათვალიერე კიდევ ერთი ნაგებობა. აქ ზეთის გაფუჭებული საწურია შენახული, რომლითაც ლოსის

будівельників та інших. Дослідження спираються на історично-писемні джерела, архівні дані, графічні ілюстрації та різні матеріали, що були знайдені на території комплексу, працівниками Кутаїсі-Гелатського музею протягом багатьох років дослідницьких робіт.

Перший етап досліджень провели геологи. Як правило, велика увага приділяється дослідженню ґрунту - треба було переконатися у безпечності монастиря, що стоїть на рівнині, з'ясувати положення плит, вивчити загальний стан ґрунту. Виходячи з цього, на території монастиря було встановлено 33 тунелі. Група археологів спостерігала за роботою. В результаті геологічних робіт, знайшли цікаві та перспективні місця для археологічних розкопок.

На першому етапі проекту здійснили реабілітацію будівлі академії. Була розчищена внутрішня частина академії, стіни, підлога. Під верхньою частиною землі знайшли кам'яні парти XII століття - вони досі стоять на старих місцях та прикрашають зал (фото 2).

Особливу увагу заслуговує, знайдений у північній частині інтер'єру академії, нижній поверх-погріб та з'єднаний з ним дверима – закритий перехід (талан). Погріб в свій час виконував функцію «марані», де

ქონიდან ზეთს წურავდნენ, რათა მონასტრის სახურავი ქონით გაეპოხათ.”

მთელი ტაძარი, ისევე როგორც ტალანები ძლიერ იქნა დაზიანებული 1510 წელს სელიმ-ხანის შემოსევის გამო. იავარქმნილი მონასტერი იმერეთის მეფე ბაგრატ მესამეს (1510-1565) აღუდგენია. თაღოვანი სისტემით გადახურავს ტალანებიც. მიწის ქვეშ მოქცეული მთელი ეს სისტემა მნიშვნელოვნად დაზიანებულია 1915 წელსაც, როდესაც აქ წყაროდან გამოძვალ წყალზე საწისქვილე აუზი აუშენებიათ. კვლევის ამ ეტაპზე ტალანის გათხრები დაუსრულებელია. მომავალი წლიდან კი ამ სამუშაოების გაგრძელება იგეგმება.

აკადემიის შენობა გადაიხურა და მას პირვანდელი, ძველთან მიახლოებული სახე დაუბრუნდა. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ აღდგენილი აკადემიის შენობა საუკეთესო ნიმუშია იმისა, თუ როგორ უნდა აღსდგეს ძველი, ახალი ტექნოლოგიების შერწყმითა და გამოყენებით. 2009 წელს დასრულებული აკადემიის პრეზენტაცია გაიმართა, რომელსაც იუნესკოს წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ. რეაბილიტირებული აკადემია დამთვალიერებელთა მისაღებად მზადაა.

ტაძრის ეზოში დიდ ყურადღებას იქცევს, ჩატარებული მცირე მასშტაბიანი გათხრების შედეგად აღმოჩენილი შენობის ნაშთები, რომელიც არქეოლოგთა ვარაუდით დაახლოებით მე-8 მე-9 ს-ით თარიღდება. ასევე საინტერესო და მრავალსმთქმელია მთავარი ტაძრის გვერდებზე აღმოჩენილი, ამავე საუკუნით დათარიღებული ორი კედლის ფრაგმენტი. შემორჩენილია 1525 წელით დათარიღებული ბაგრატ მესამის მიერ სეფე-ჯვარის მტერთველ ფანჯულიძეზე გაცემული “წყალობის წიგნი”, რომლის მიხედვითაც მაი გელათისთვის განუახლებია მურვან-ყრუსაგან დაქცეული და აოხრებული მთავარანგელოზისა ეკლესია. მურვან-ყრუ საქართველოს მე-8 ს-ში შემოიჭრა. ე.ი. გელათის ისტორია სულ მცირე VII ს-დან მაინც იწყება.

გელათის არქეოლოგიური გათხრების დროს, როგორც

були знайдені стародавні (XII ст.) та змінені (XVI ст.) квеvрі (фото 3). Погріб мав два димоходи та дверима був з'єднаний з переходом. Приблизно у XVII столітті, коли проходи закрили, він змінив функцію та в його північно-східному куті побудували місце для продуктів, яке з'єднувалося до верхнього поверху дерев'яним люком. Приблизно з XVI століття академія не функціонує за призначенням і була перебудована у трапезну. Комплекс переходів, що поєднані з погребом, повинен охоплювати всю огорожу. Він відігравав значну роль в інфраструктурному розвитку монастиря - з'єднував будівлі різного призначення між собою. Разом з квеvрі, тут були знайдені пекарні та жолоби для збору осадків. На території Гелаті знайдений і слід олії, який згадується в багатьох стародавніх історичних джерелах. Зроблену тут олію використовували для змазки дахів. У 20-тих роках XIX століття, існування таких будівель підтверджує Е. Аїхвалді: «Я дослідив ще одну будівлю. Тут збережено зіпсоване ситечко олії, яким викручували олію з жиру лося, щоб змазати дах монастиря».

Весь монастир, як і переходи, були дуже пошкоджені під час нападів Селім-Хана у 1510 році. Зруйнований монастир відновив Цар Баграт III (1510-1565). Перекрив переходи арками. Все ця підземна система зазнала ще одного пошкодження у 1915 році, коли, на джерельній воді тут побудували млин. На даному етапі досліджень, розкопки закритих переходів не завершені. Планується відновлення робіт з наступного року.

Будівлю академії перекрили, і вона набула аутентичного вигляду. Можна з впевненістю сказати, що будівля академії є найкращим прикладом того, як за допомогою та злиттям нових технологій можна відновити старе. У 2009 відбулась презентація відновленої академії, на якій були присутні представники ЮНЕСКО. Реабілітована академія готова для прийому відвідувачів.

Велику увагу заслуговують руїни будівлі, знайдені в наслідок малих розкопок на території монастиря, які, на думку археологів, датовані VIII-IX століттями. Збережена «книга помилювань», датована 1525 роком, що її Баграт III передав вантажнику Панчулідзе, за якою той відновив церкву архангела Гелатського монастиря після нападів Мурван-Кру. Мурван-Кру зайшов в Грузію у VIII столітті, тобто історія Гелаті починається щонайменше з VII століття.

Під час археологічних розкопок Гелаті, як і чекали,

მოსალოდნელი იყო უამრავი საყოფაცხოვრებო და სამშენებლო მასალა იქნა აღმოჩენილი. მოჭიქული და მოუჭიქავი სუფრისა და სამზარეულო ჭურჭელი, კრამიტები, მე-13 მე-14 ს-ის ტრაპიზონული მონეტები., რუსუდან მე-2-ის მონეტა.

აკადემიის ტერიტორიის არქეოლოგიური კვლევის შედეგად მშენებლობის 5 ძირითადი ეტაპი გამოიკვეთა:

პირველი ყველაზე ძველი ფენა მე-12 მე-13 საუკუნეებს მოიცავს, მეორე ფენა მე-13 ს-დან 1510 წლამდე ითვლება. ამ სამშენებლო ფენას ძლიერი ხანძრისა და ნგრევის კვალი ეტყობა, რაც 1510 წელს სელიმ-ხანის შემოსევას უნდა უკავშირდებოდეს. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ მან მნიშვნელოვნად დააზიანა და გაძარცვა ტაძარი.

მესამე ეტაპი იმერეთის მეფის ბაგრატ მესამის (1510-1565წ.) მოღვაწეობას უკავშირდება. ტაძრის შენობასა და აკადემიასთან აღმოჩენილ ტალანებს გრანდიოზული აღდგენის კვალი ეტყობა.

მეთხეცეკაპი კი მე-17 საუკუნის შუახანებსა და მე-18 ს-ეს უნდა მიეკუთვნებოდეს. სავარაუდოდ ამ დროისთვისაა გაუქმებული ტალანები. გაუქმებული და ნანგრევების ტერიტორიაზე ჩნდება დიდი ზომის დაკირული ქვევრებით წარმოდგენილი მარანი (სურ. 4). ამ პერიოდისაა აკადემიის ინტერიერის ჩრდილო-აღმოსავლეთით 2008 წელს აღმოჩენილი თაღოვანი სათავსო-მაცივარი, რომელიც სავარაუდოდ პროდუქტის შესანახად უნდა გამოეყენებინათ.

მომდევნო ფენა წარმოდგენილია 7 ცალი მცირე ზომის დაკირული ქვევრითა და თონით. ამავე ფენაში აღმოჩნდა ქვის კოდის ფრაგმენტი. ეს ფენა არქეოლოგიური მასალების მიხედვით მე-18 საუკუნით თარიღდება და მე-19 სკ.-მდე გრძელდება. სულ ზედა ფენა ალიზით ნაგები შენობის ფრაგმენტებითაა წარმოდგენილი.

სამონასტრო კომპლექსის სრული რეაბილიტაციის პროგრამა მისი მასშტაბებიდან გამომდინარე, პირველ ნაბიჯებს ღვაძს. საცდელი ეტაპი შეიძლება წარმატებულად ჩაითვალოს. უკვე გამოიკვეთა დაახლოებითი სურათი ტაძრისა და მიმდებარე ტერიტორიის ეტაპობრივი განვითარების. სამუშაოების გაგრძელება მომავალი წლიდან იგეგმება.

було знайдено безліч побутових та будівельних речей. Кухонної та столової посуди, кераміти, трабзонські монети XIII-XIV століть, монета Русудан II.

У результаті археологічних досліджень території академії виділили 5 основних етапів будівництва:

Перший, найстаріший етап, охоплює XII-XIII століття.

Другим етапом вважається період з XIII століття до 1510 року. Цей етап будівництва має відбиток сильної пожежі та руйнування, що пов'язано з нападами Селім-Хана 1510 року. Як було зазначено вище, він значно пошкодив та розграбував собор.

Третій етап пов'язаний з владарюванням імеретинського Царя – Баграта III (1510-1565р.) - закриті переходи мають слід відновлення.

Четвертий етап тривав з середині XVII до середини XVIII століттям. Вважається, що саме тоді відмінили переходи. На території руїн з'являються марані, в яких були розташовані квеvрі великих розмірів (фото 4). Цього періоду належить знайдений у північно-східному інтер'єру академії, сховище, яке повинно було використовуватись, для зберігання продуктів.

Наступний етап представлений сімома маленькими квеvрі та пекарнею. Також тут був знайдений фрагмент кам'яної вирізки. Згідно з археологічними матеріалами, цей період датується XVIII століттям та продовжується до XIX. Верхній шар представлений, цегляними будівлями.

Програма повної реабілітації монастирського собору, судячи з його масштабів, тільки робить перші кроки. Пробний етап можна вважати успішним. Вже вимальовується картина етапного розвитку собору та навколишньої території. Продовження робіт заплановане на наступний рік.

ბაგრათი

БАГРАТІ

ქუთაისის ნაქალაქარის ტერიტორიაზე, რომელიც ბაგრატის ტაძრის გარშემო დაახლოებით 30 ჰექტარზეა გაშლილი, პროფესორ ოთარ ლორთქიფანიძისა და პროფესორ ომარ ლანჩავას ხელმძღვანელობით 1984 წლიდან არქეოლოგიური გათხრები დაიწყო. ბევრი გაირკვა და ბევრი საინტერესო მოსაზრებაც გამოითქვა. ბაგრატის ტაძრის ირგვლივ შექმნილი სურათი კი რადიკალურად 2003 წელს დაწყებულმა სამუშაოებმა შეცვალა. ფარდა აეხადა ტაძრისა და მის გარშემო არსებულ ტერიტორიის ისტორიას.

არქეოლოგიური გვუფის ხელმძღვანელია პროფესორი ომარ ლანჩავა, მოადგილე როლანდ ისაკაძე. წევრები: დავით ბერძენიშვილი, მერაბ ჟუმბუ, ნონა ქარციძე. სამუშაოებში ჩართული იყო ქ.ალექ ქუთაისის ა.წერეთელის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტები. პრაქტიკულად გათხრებსა და მეცნიერულ სამუშაოებს სტუდენტთა ნაწილი და მეცნიერთა მხარე ერთობლივად აწარმოებდა.

არქეოლოგიური სამუშაოები ტაძრის შიდა და გარე ნაწილში მიმდინარეობდა. გაითხარა ეზოს გარკვეული ნაწილიც, ტაძრის ინტერიერი, გასუფთავდა კედლები. 2003 წელს დაწყებული სამუშაოები ეკლესიასთან შეუთანხმებლობის გამო დროებით 2005 წლამდე იყო შეჩერებული. შემდგომი 2006-7-9 წლების ნაყოფიერი მუშაობის შემდეგ, ათეულობით ექსპონატი იქნა მიკვლეული, რომლის ნაწილი ქ. ქუთაისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მუზეუმშია გამოფენილი, ნაწილი კი არქეოლოგიისა და პალეონტოლოგიის განყოფილებაშია, რომელიც ჯერ კიდევ შესწავლა-რეკონსტრუქციის ეტაპზეა. ექსპონატები ძვ.წ.აღ. მე-8 სკ.-დან მე-19 სკ.-ის 20-იანი წლებით თარიღდება.

როგორც გაირკვა ტაძარი ძველი ნაქალაქარის ტერიტორიაზე დგას, ტაძრის ადგილზე ყველაზე ადრეული ფენა მიწის დონიდან 5 მეტრის სიღრმეზეა გამოვლენილი. ეს არის ენეოლით-ადრე ბრინჯაოს ხანის, დაახლოებით მე-4 მე-3-ე ათასწლეულის ნასახლარი. მომდევნო ეპოქა ძვ. წ. VIII-VII სს-ის 3 მ-დე სიძლიავრის კულტურული ფენითაა წარმოდგენილი. ესაა თიხით შელესილი ხის ძეღური ნაგებობების ნაშთები. ისინი ფიქსირდება ტაძრის ინტერიერსა და ექსტერიერში საკმაოდ დიდ ფართობზე. ფენაში აღმოჩენილია მრავალრიცხოვანი კოლხური კერამიკა, მათ შორის ცხოველის (ცხვარი?) მინიატურული ქანდაკების ნაშთი.

ახ. წ. IV ს-ში ამ ადგილზე აშენდა დიდი ზომის ბაზილიკა, ორი მინაშენით ჩრდილოეთისა (სანათლაეი) და სამხრეთის მხარეზე. დასავლეთის მხარეს ფიქსირდება სწორკუთხა ნართექსი. კვლევის ამ ეტაპზე გაურკვეველია აფსიდების რაოდენობა და ინტერიერის მოწყობის ელემენტები. კედლები ნაგებია მყიფე ჯიშის, მცირე ზომის შუბლგამოყვანილი ქვებით ჭარბკირიან დულაბზე.

უახლესი მონაცემებით მომდევნო ეტაპზე (დაახლ. VI ს-ის დასაწყისში) ბაზილიკა საფუძვლიანად გადაუკეთებიათ: განახლებულია ნართექსი, ინტერიერში დაუდგამთ ახალი, სწორკუთხა სვეტები და იატაკი გაუმართავთ მაღალი ხარისხის

ნა ტერიტორი კუთაისკის რუი, იკი როპოვსიუდენი ნა 30 გეკტარჲ ნაიკოლო ბაგრათი, როპოლკი პოჩალისჲ ჲ 1984 როკუ პიღ კერივნიცტოვო პროფესორივ ოტარ ლორტიპანიღჲე თა ომარ ლანჩაოა, ბაგათო ბულო ჲნაიღენო თა ბაგათო ციკაოივ დუოოკ ბულო ვისლოენო. კარტინა ნაიკოლო ბაგრატსკოგო სობორო რადიკალნო ჲმნილასჲ პიღ ჩას რობიტი, ჲო როპოჩალისჲ უ 2003 როცი. პროლივსჲ სვიტი ნად ისორიეო სობორო თა ნაიკოლიშნოი ტერიტორიი.

კერივნიკ არხეოლოგიჩნოი გრუპი – პროფესორო ომარ ლანჩაოა, პომიჩნიკ – როლანდი საკაღჲე. ჩლენი გრუპი: დავიტი ბერძენიშვილი, მერაბი ჲუმბუ, ნონა კარციღჲე. სტუდენტი დერჲაოვნოგო უნივერსიტეტი იმენი ა. ცერეტელი თჲჲ პრიიმალი უჩასტჲ უ როპოკოჲჲ. პრაქტიჩნო ნაუკოოო რობოტი თა როპოკოპი სტუდენტი ჲ ნაუკოოცჲიჲი პროოვილი რაოვო. არხეოლოგიჩნი რობოტი პოოვილისჲ უ ვნუტრიშნიი თა ჲოვნიშნიი ჩასტინაჲ სობორო. როპოკოპალი ჲნაჩნუ ჩასტინუ დოორო, ინტერ'ერ სობორო, ვიჩისტილი სტინი. ჩერეზ ვიღსუტნიღსტჲ ოსტატოჩნიჲ დოოოოენოსტეი ჲ ცერკოოო, ჲ 2003 როკუ რობოტი ბული პრიჲუპინენი დო 2005 როკუ. დალი, პროტჲგო 2006- 2009 როკივ ბულო ჲნაიღენო დესჲტკი ეკსპონატივ, ჩასტინა იკიჲ ვისაოლენა ვ კუთაისკოოო ისორიჩნო-ეტნოგრაფიჩნოოო მუზეი, ინშა - უ ვიღდილი არხეოლოგიი თა პალეონტოლოგიი, ჲე ნა ეტაპი დოსლიდუ თა რეკონსტრუქციი. ეკსპონატი დათუოტსჲ ჲ VIII სოტიღტჲ დო 20-ტიჲ როკივ XIX სოტიღტჲ.

იკ ვიოაოილსჲ, სობორო სოიტი ნა მისცი სტაროდაოვნიჲ რუი: ნაიდაოვნიშიი ჲარ ჲნაოდიტსჲ ნა გლიბინი პ'იოი მეტრივ. ცე რუინი IV-III თისჲოტიღტჲ დო ნაოშოი ერი, პერიოდი ენეოლიტუ-რანნოი ბრონზი. ნასუტპნა ეპოჲა პრედაოლენა კულტურაიჲი VIII-VII სოტიღტჲ დო ნაოშოი ერი. ცე ჲლიშკი ობრობლენიჲ გლინოო დერეო'იანიჲ ბუდიოელჲ. ვონი ჲიჲიმაოტი ჲნაჩნი პროსტორი ინტერ'ერუ თა ეკსტერ'ერუ სობორო. ვ ჲარი ჲნაიღენო ბაგათო კოლხიღსკოი კერამიკი.

ვ IV სოტიღტი ნაოშოი ერი თუტი ბულა პობუდოოა ბაზილიკა ველიკიჲ როპმირივ ჲ დოოა დოდატკოოიჲი ჲაბუდოოაიჲი ნა პივნოჩი (სოოიოიოი) თა პივდნი. ნა ჲაოჲოდი ფიქსუეტსჲ პოოაოკუტნიი ვიღი დო სობორო. ნა ცოოო ეტაპი დოსლიდივ ნე ვიღსაჩენო კიღჲკიღსტჲ აპსიდივ თა ელემენტივ ობლასტუოოოიანი ინტერ'ერუ.

ჲა ნოოიჲი დანიიჲი, ნა ნასუტპნოო ეტაპი (ნა პოჩატკუ VI სოტიღტჲ) ბაზილიკა ბულა გრუნტოოვნო პერებუდოოა: ვიღი ვიღოოოლენიი, ვ ინტერ'ერი პოსაოლენი ნოვი პოოაოკუტნი სოოიპი თა პიღლოგა ობრობლენა ვისოკოიკიღსნიი გიღოოოლიჩნიი როპოჩინოო. ვოაჲაეტსჲ, ჲო ცო ბაზილიკო ოსტატოჩნო ჲრუიწუოოო ოსილიი ვ VI სოტიღტი ვ კუთაისი გარნიზონი ირანსკოგო პოლკოოოდიჲი მერმეროე .

უ VII სოტიღტი (პოოიღიზნო პიღსჲ კამპანიი გერაკლა ცეზარჲ) ნა სტარიჲ რუიანიჲ ბუდუეტსჲ ნოოა ტოოო ლანკოოა ბაზილიკა, იკა ბულა ჲრუიწოოა უ 20-ტი როკი VIII სოტიღტჲ პიღსჲ კარნოი ეკსპედიციი მუროან კოოო თა პო პოოიტი «ჲიტიუ კარტილი» იი

ჲიღრაოელიკური ხსნარიო. როგოროც ჲანს ეს ბაზილიკა საბოლოოდ დაანგრია VI ს–ის შუახანეებში ქუთაისში დაბანაკებულმა ირანელთა სარდალ მერმეროეს გარნიზონმა.

VII ს–ში (საოარაუდოდ ჲერაკლე კეისრის ლაშქრობის შემდეგ,) ძეულ ნანგრეოებზე შენდება ახალი სამნაოიანი ბაზილიკა, რომელიც დანგრეული ჲანს VIII ს–ის 30–იან წწ–ში მუროან ყოოს სადამსოელო ექსპედიციის მიერ და `ქართლის ცხოორების~ მიხედოიო მას ეწოდება `ქუთათისის საოდარი.~ `ქართლის ცხოორების` მიხედოიო მასში უნდა დაეკრძალათ ქართლის ერისმთაოარი სტეფანოზი. ანაკოოიისთან არაბთა წინაიღმდეგ ბრძოლაში სასიკვდილოდ დაჭრილი სტეფანოზის შვილი მიოი უბარებს ძმას (არჩილს), რომ `...მამაცა ჲუნეი მოკუდა შოოოსა ამას შინა და ვერ წარეოციოთ იგი მცხეთას, წარსცენ ძეაღნი მისნი და დაჲოლენ საოდარსა ქუთათისსა~ (ქართლის ცხოორება, თბ. 1959, გვ. 241).` შედარებით უკეთაა შემოოჩენილი მისი დასავლეთის მხარე, ცენტრალური ნაწილი და აფსიდების მონაკეოთი კი იმდენად ცუდადაა დაცული, რომ გეგმის შეკოოაც ვერ ხერხდება.

არაბთაგან დანგრეული `ქუთათისის საოდარი~ საფუძვლიანდაა განახლებული ეგრის–აფსაზთა მეფე ლეონ II მიერ ქუთაისში ჩატარებული ფართომასშტაბიანი სამშენებლო საქმიანობის დროს. კერძოდ: ა) გაფართოებულია სამხრეთის ნაოი და მის ცენტრალურ ნაწილში გარედან მიშენებულია სწოოკუთხა ფორმის სანათლაოი, რომლის ინტერიერშიც შემოოჩენილია ლარიანი კრამიტებით ნაგები არხი, ბ) ინტერიერში დადასტურებულია ნაღების გამოყოფი ჲვრის ფორმის სვეტები და კენჭოვანი დულაბით მოღესილი იატაკი, გ) აღმოსავლეთის ნაწილში განახლებულია აფსიდები, დ) საგანგებოდ დამუშაოებული ქეოებით განახლებულია დასავლეთის მინაშენი (ნართექსი). (სურ. № 5)

X–XI სს–თა მიჯნაზე აგებული ბაგრატის ტაძარი ფაქტოოოდ წინამოოებდი `ქუთათისის საოდრის~ საფუძვლიან რეკონსტრუქციას წარმოადგენს. ტაძრის კედლების ქსოვილში ზოგ ადგილზე თითქმის ორი სართულის სიმაღლეზე ორგანულოდაა ჩართული მისი ცალკეული მონაკეოეები, ხოლო ინტერიერის მოწყობა, გადახურვის კონსტრუქცია და კარიბჲეების დაგეგმარება ძეოლისგან არსებითად განსხოაოებულია.

მკოოალად, მაგრამ მაინც იკითხება იმერეთის მეფე ბაგრატ III (1510–1565) მიერD1510 წელს თურქთა შემოსევის შემდეგ ჩატარებული აღდგენითი სამუშაოების კოალი: ა) მნიშვნელოვნადაა აწეული საკურთხეოლის იატაკის დონე, რომელიც ზოგ ადგილზე ფარავს ე. წ. მოზაიკურ იატაკს, რომლის ცალკეული დეტალები შედარებით უხარისხოდაა შეკეთებული, ბ) როგორც ჲანს, ისეეე როგორც გელოათში, აქაც განახლებულია ფრესკები, რაც კარგად დასტურდება სამხრეთის კარიბჲეში.

1698 წელს იმერეთის მეფე არჩილის მიერ ორგანიზებული ალყის დროს `ქუთაისის ციხის~ თურქულმა გარნიზონმა საარტილერიო ცეცხლიო ჩამოაქცია ტაძრის გუმბათი. მნიშვნელოვნად დაზიანდა ტაძრის აღმოსავლეთის ფსაღი სოლომონ I და გენერალ ტოტლებენის მიერ ორგანიზებული «ქუთაისის ციხის» ალყის დროს და თურქთაგან განთაოისუფლებული ციხე–სიმაგრის

ნაოიოაოტი «კუთატიცის საკდარი». პო პოოიტი ვ ნიი პოოინნი ბული პოოოათი გლაოუ ნაროდი კარტილი – სტეფანოზა. მიოი, სინ სმერტელნო პოოანენოგო უ ბიოვი პოოტი არაბივ პიღ ანაკოფიეო სტეფანოზა, კლიჩე ბრათა არჩილა თა როპოოიდაე იოოუ პრო სმერტი ბატიკა თა ნეობჲიღნიღსტჲ იოგო პოოოოოიანი უ კუთაისი («ჲიტიჲ კარტილი»). კრასჲ ჲბერიგსჲ ჲაღიღნიი კოოი ბაზილიკი, ა ცენტრალნა ჩასტინა თა აპსიდი თაკ პოგანო

ზბერეჲენი, ჲო ნე მოჲნა ნაოვი ნამაღოოათი პლან. ჲრუიწოოანიი არაბაიჲი «კუთუტიცის საკდარი» იკიღსო ონოოლენიი პიღ ჩას პროოედენოი ვ კუთაისი მასშტაბნიი ბუდიოელნიი დიჲალნოტი ცარჲი ეგრისივ–აფსაზივ – ლეონო დოოიმი. ნაპოოკლად: როპოოიენა სიღნიჲ ლანკა თა ვ იი ცენტრალნიი ჩასტინი ჲოოვნი პოოუდოოანე სოოიოიღსე პოოაოკუტნიი ფორმი, ვ ინტერ'ერი იკოგო ჲლიშოივსჲ კანალ, ჲოოლენიი ჲ პოღიბლენოგო კერამიტუ. ვ ინტერ'ერი დოოედენო იწუოოიანი სოოოივ უ ფორმი ჲრესტა თა პიღლოგა, ჲოოლენა ჲი ჲებინკი. აპსიდი ონოოლენი ვ სიღნიი ჩასტინი. სპეციალნო ობრობლენიი კამინიჲი ონოოლენა ჲაღიღნა პოოუდოოა - ნარტექს (ფოოო 5).

პოოუდოოანიი ნა ჲლამი X-XI სოტიღტჲ ბაგრატსკიი სობორო ფაქტიჩნო პრედაოლენა კოოინნუ რეკონსტრუქციო პოოერედნიოგო «კუთატიცის საკდარი». ვ სტინაჲ სობორო ნა დეიკიჲ მისოჲჲ ორგანიჩნო ვსაოლენი იოგო ვიღრიკი, ა ჲოდო ობლასტუოოიანი ინტერ'ერუ, კონსტრუქციი დაჲუ თა პლანუოიანი ვოოიტი, თო ვონი ჲნაჩნო ვიღრიღნიოტსჲ ვიღ სტაროგო პროექტუ. ნეჩიტიკო, ალე ვსე ჲ თაკი ვიჩიოუეტსჲ სლიდ პროოედენიჲ ვიღნოოლოოიოი რობიტი იმერეტინსკიი ცარემ ბაგრატო III უ 1510 როცი, პიღსჲ ნაპადივ ტურკივ: ჲნაჩნო პიღნოოო რიოენი პიღლოგი უ სოოიოინი, იკიი ვ დეიკიჲ მისოჲჲ პერეკოოიოე თაკ ჲოოანუ მოზაიჩნუ პიღლოგუ, რიღნი დეტალი იკოი ჲოოლენი პოოიოიანი ნეიკიღსო. იკ ბაოიო, თუტი თჲჲ ვიღნოოლენი ფრესკი, იკ i ვ გელატი, ჲო დობრე ვიღნი ვ პიღდენნიჲ ვოოოთაჲ.

6

7

კედლების დენითი აფეთქების შედეგად. ნგრევას გადარჩენილ სამხრეთის კარიბჭეში XVIII ს-ის ბოლოდან მოაწყვეს მოქმედი ეკლესია, რისთვისაც აღმოსავლეთიდან და დასავლეთიდან კარიბჭეზე მიუშენებიათ ნახევარწრიული საკურთხეველი და სწორკუთხა საქალებო. 1837–38 წლებში აღნიშნულ ეკლესიაზე ჩატარდა სარემონტო სამუშაოები და შეეთურდა კირით. გვიანდელი მინაშენებისაგან კარიბჭე განთავისუფლდა გასული საუკუნის 40–50–იან წლებში დაწყებული გეგმაზომიერი რესტავრაციის შედეგად. (ლიტერატურა: ომარ ლანჩავა, ქუთაისის არქეოლოგია, ქუთ, 2007: რ.ისაკაძე, ბაგრატის ტაძრის სტრატეგრაფია, ილია ჭავჭავაძის სახელობის ქუთაისის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის I სართაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, თეზისები, ქუთ. 2009).

ბაგრატის ტაძარზე ათეულობით სამარხია აღმოჩენილი. ნაპოვნი ნივთებიდან გამოდინარე, განსაკუთრებულ ყურადღებას 2009 წლის აგვისტოს აღმოჩენილი სამარხი იქცევს. კირხსნარით დაფარულ სამარხში ნაპოვნი ნივთები გვაფიქრებინებს რომ ის რომელიღაც დიდგვაროვან ქალბატონს ეკუთვნის. დაზიანებულია თავის ქალარის გამოც ანთროპოლოგებს საშუალება აღარ მიეცათ დაედგინათ ქალბატონის დაახლოებით

У 1698 році, під час організованим імеретинським Царем Арчілом оточення, турецький гарнізон «Кутаїського замку» артилерійським вогнем зніс дах собору. Значно пошкодився східний фасад під час організованим Соломоном Першим та Генералом Тотлебєні, оточення «Кутаїського замку» і під час підриву стін, звільненого від турків замку.

У південних воротах, що пережили руйнування, з кінця XVIII століття зробили діючу церкву, до якої пристроїли зі сходу та заходу полу кружну святиню та прямокутну кімнату для жінок. В 1837-1838 роках на зазначеній церкві були проведені ремонтні роботи. Від пізніших дороблень ворота звільнились під час масштабних реставраційних робіт у 40-50-тих роках минулого століття. (Література: Омар Ланчава, Кутаїська археологія, Кутаїсі 2007: Р. Ісакадзе, стратиграфія Багратського собору, перша міжнародна наукова конференція Кутаїської наукової бібліотеки імені Іллі Чавчавадзе, тези, Кутаїсі 2009).

В Багратському соборі знайдено десятки склепів. Зі знайдених речей, особлива увага звернена до склепу,

гარегნоба., аნтропологогური ტიპი. ის 150 სმ-ის სიმაღლისა იყო და 30 კგ. იწონიდა. სამარხში ოქროს თვლიანი ბეჭდები, სასაფეთქლეები, ოქროს, ვერცხლისა და მინის სამაჯურები აღმოჩნდა, რაც გარდაცვლილის პირადი ნივთებია(სურ. № 6,7).

პალინოლოგებმა საფლავში სხვადასხვა ყვავილის მტევრს მიაკვლიეს. ოქროს და ვერცხლის დამუშავების სტილი და წესი ნათლად ცხადყოფს, რომ სამარხი მართლაც მე-8 სკ-ეს მიეკუთვნება. მიცვალებული ქრისტიანული წესითაა დამარხული თავით დასავლეთით. არაკანონიკურია ხელებისა და ფეხების პოზა: მარცხენა ხელი უდევს მენჯზე, მარჯვენა კი ყელზე. მარჯვენა ფეხი გადაჯვარდინებული აქვს მარცხენაზე. სავარაუდოა რომ ის უცხო, მოყვანილი დედოფალია., არ არის გამორიცხული რომ ქალბატონი კათაკმეველია და არ იყოს მონათლული. ასეთივე კირხსნარიანი 5 საფლავი აღმოჩნდა ეზოში, სავარაუდოდ ისინი ამალის წევრები უნდა ყოფილიყვნენ. სავარაუდოდ გარდაცვლილი ლეონ II-ის სამეფო ოჯახის წევრია და ჩრდილო-კავკასიურ, ხაზარული წარმოშობისაა. ლეონის დედაც ხაზართა მეფის შვილი იყო. აღსანიშნავია რომ საფლავი ხელუხლებელი იყო და ჯერ ბაგრატის მშენებლობას, შემდეგ კი თურქული ოკუპაციის დროს (1669-1770 წწ.) სასწაულებრივ გადაურჩა გაძარცვას.

აღმოჩენილი სამარხებიდან ასევე განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევს სამკვეთლოსა და სადიაკვნეში აღმოჩენილი ორი აკლდამა, რომელთაგან ერთ-ერთი შესაძლოა მეფე გიორგი პირველს ეკუთვნოდეს.

«ქართლის ცხოვრების» მიხედვით: „თრიალეთში გარდაცვლილი მეფე წარიყვანეს და დაფლეს ქუთათისსა“. ცხადია რომ აქ დღევანდელ ბაგრატის ტაძარზეა საუბარი. ორივე აკლდამა არაერთხელ იყო გაძარცვული. ასევე ცნობილია, რომ ბაგრატის ტაძარშია დაკრძალული ბაგრატ მეოთხის მეუღლე, ბიზანტიელი დედოფალი ელენე.

არქეოლოგიური კვლევის დასრულების შემდეგ შესაძლებელი იქნება ახალი მასალების გამოვლენა, ცალკეული დეტალების სრულყოფა და მთელი რიგი საკითხების კორექტირება. ხაზგასასმელია რომ გათხრების მომდევნო ეტაპი მაისის ბოლოდან იწყება. ივემება ბაგრატის ტაძრის საკურთხეველის გახსნა...

знайденого у серпні 2009 року.

Знайдені речі у склепі доводять, що він належить жінці із знатного роду. Пошкоджений череп не дав змогу встановити приблизний вигляд, чи антропологічний тип жінки. Відомо лише, що її зріст дорівнював 150 см., а важила вона 30 кг. У склепі були виявлені золоті обручки, золоті, срібні та скляні браслети (фото 6,7).

Вчені знайшли пильну різних квітів. Стиль обробки золота та срібла справді вказує на приналежність склепу до VIII століття. Померла жінка похована за християнськими правилами, головою на захід. Незвична поза рук та ніг: ліва рука покладена на стегно, а права на шию. Права нога перехрещена з лівою. Вважається, що вона іноземка, та не виключено, що вона не була хрещена. Такі ж п'ять склепів було знайдено у дворі, які належать до членів охорони. Припускають, що похована належить до царської сім'ї Леона II і є північнокавказького, хазарського походження. Мати Леона II теж була донькою царя Хазарів. Треба зазначити, що склеп не був пошкоджений і пережив спочатку еру будівництва Баграта, а пізніше -і турецьку окупацію (1669-1770 рр.)

Зі знайдених склепів, ще увагу привертають виявлені дві могили, в одній з яких може бути похований Цар Гіоргій I. Згідно «Життю Картлі»: «померлого царя відвезли та поховали в Кутатісі». Ясно, що мова іде про сьогоднішній Багратський собор. Обидві могили не раз були пограбовані. Також відомо, що в Багратському соборі похована й дружина Баграта II – Візантійська цариця Елене.

Вчені впевнені, що завдяки проведеним археологічним дослідженням будуть знайдені нові матеріали, вдосконаленні окремі деталі та відкриті різного роду питання. Наступний етап розкопок розпочався в травні цього року. Отож, очікуватимемо нових визначних відкриттів.

საბავშვო გვერდი

СТОРІНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

ძვირფასო პატარებო, გვინდა შემოგთავაზოთ, საქართველოს სახალხო მხატვრის, შოთა რუსთაველის პრემიის ლაურეატის, ელგუჯა ამაშუკელის (1928 — 2002) მონათხრობი "ქართლის დედის" შექმნის შესახებ, რომელიც 1967 წელს გაზეთ "ციცინათელაში" დაიბეჭდა.

Дорогі діти, ми хочемо представити вам повість народного артиста Грузії, лауреата премії Шота Руставелі - Елгуджі Амашукелі (1928 – 2002), про створення «Матері Картлі», опубліковану в газеті «Ціцінателя» у 1967р.

როგორ შეიქმნა "ქართლის დედა" ЯК СТВОРЮВАЛАСЬ «МАТІР КАРТЛІ»

საქართველოს დედაქალაქს 1500 წელი უსრულდებოდა.

როგორც ყველა შემოქმედს, მეც გამიჩნდა სურვილი შემექმნა ისეთი ნაწარმოები, რომლითაც გამოვხატავდი ჩემს დამოკიდებულებას ამ დიდი ისტორიული თარიღისადმი.

ყველა სიტყვა, რომლებიც განსაკუთრებით ახლობელია და საყვარელი, სათავეს სიტყვა "დედიდან" იღებს, რადგან იგი მარადიულობის, სიცოცხლისა და სიყვარულის ცნებაა. ოდითგანვე ქართველ კაცს თავის ლექსიკონში განსაკუთრებული ადგილი სიტყვა "დედისთვის" მიუჩენია და ის ყველაზე ახლობელი, ამაღლებული, დიდი აზრისა და დიდი შინაარსის მომცველ სიტყვებად გადაუქცევია. ეს სიტყვებია: დედამიწა, დედაენა, დედაბოძი, გუთნისდედა, დედაქალაქი, დედანი (ის, რაც ერთი და განუმეორებელია) და სხვა.

ამიტომაც ჩემი ოცნება და მიზანი არ სცილდებოდა ამ სახეს და ფანტაზიაც მხატვრულ ხორცშესხმას დედის სიმბოლოში ეძებდა.

ჩვენი დედაქალაქის ისტორია 15 საუკუნის მანძილზე ათასი ჯურის მტერთან გაუთავებელი ბრძოლების, ჩვენი ხალხის შინაგანი ბუნების, მისი შეუდრეკელი ხასიათისა და ნებისყოფის გამოვლენის

Столиці Грузії виповнювалось 1500 років.

Як і у інших творчих людей, в мене теж виникло бажання створити повість для прояву мого ставлення до цієї великої дати.

Всі слова, які є найближчими та найулюбленишими, походять зі слова «матір», тому що воно – прояв вічності, життя та любові. Для грузинів слово «матір» історично посіло особливе місце у словниках та вони перетворили його у найближчі слова з найглибшим сенсом. Ці слова: матір-земля (земля), матір-мова (абетка), матір-місто (столиця) і т.д.

Тому моя мрія та ціль не залишали цього слова і фантазія шукала художнього втілення у символі матері.

Історія нашої столиці - це історія нескінченних війн з загарбниками тисячі релігій,

історіаа.

მხატვრულ კომპოზიციაზე მუშაობის დროს ჩვენი სამშობლოს, ჩვენი დედაქალაქის სიმბოლოდ სწორედ დედა წარმოვიდგინე, რომელსაც ერთ ხელში ხმალი უჭირავს, მეორეში – თასი და თვით ჩემი საყვარელი ქალაქის ისტორიას, მის ბუნებასა და ხასიათს განასახიერებს უძველესი დროიდან. ხმალი იმ ძალას მიგვანიშნებს, რომელმაც გვიხსნა წარსულში ფიზიკური განადგურებისაგან. იგი მომავალშიც მტკიცედ უნდა გვეპყროს ხელთ, ხოლო ფიალა საქართველოს ბუნებას, ქართველი ერის სტუმარ-მასპინძლობასა და კაცთმოყვარეობას გამოხატავდა ოდითგანვე და დღესაც ამის გამომხატველია. ამრიგად, ამ ქანდაკებაში სიმბოლურად შეისხამდა ხორცს საქართველოს წარსულიც, აწმყოც და მომავალიც.

ქანდაკებაზე მუშაობის დროს ჩემი მიზანი იყო, მიმეღწია მხატვრული იდეისა და აზრის სიცხადისათვის და მომეძებნა მისთვის შესატყვისი მხატვრული ფორმა. თუ ეს ქანდაკება მიიღო და შეიყვარა ხალხმა, როგორც ჩანს, მიზნისთვის ნაწილობრივ მაინც მიმიღწევია.

внутрішньої природи нашого народу, його непокійного характеру та проявлення терпличості.

Під час праці над художньою композицією, символом нашої столиці уявив саме матір, яка в одній руці тримає меч а в іншій – чашу, та відображає історію мого улюбленого міста, його природу та характер з давніх-давен. Меч символізує ту силу, яка врятувала нас від фізичного знищення у минулому. Й надалі маємо тримати його міцно. Чаша завжди відображала грузинську природу, гостинність грузинського народу й любові до людей, й зараз продовжує це символізувати. Таким чином, в цій статуйі об'єдналось минуле, теперішнє та майбутнє Грузії.

Під час праці над статуєю, моїм завданням було досягнути реальності творчої ідеї, ясності сенсу й знайти художню форму її відображення. Якщо цю статую прийме й полюбить народ, то я частково все ж досяг мети.

სახალისო გამოცანები:

მრგვალ მაგიდას უსხდნენ ოჯახის წევრები. მარცხნივ ბის ბებია, შემდეგ – ბაბუა, მამა, დედა, გოგონა და ბიჭუნა. ვინ ბის მაგიდის მარჯვენა კუთხეში?

დედას ჰყავს ექვსი ვაჟი. თითოეულ ვაჟს ჰყავს თითო და. რამდენი შვილი ჰყავს დედას?

ამ გოგონას მამა მამაჩემის შვილია, მაგრამ მე თვითონ არც და ძეა, არც ძმა.

Розважальні загадки:

За круглим столом сиділи родичі. Зліва сидить бабка, потім – дідусь, батько, матір, дівчина та хлопчик. Хто сидить у правому куті стола?

У матері шість синів. У кожного з них є одна сестра. Скільки дітей має матір?

Тато цієї дівчини є сином мого тата, але я не маю ні братів, ні сестер.

საქართველოს კუთხეები: აჭარა

დავით პურტანიძე

КУТОЧКИ ГРУЗИИ: АДЖАРИЯ

Давит КУРТАНИДЗЕ

სახელწოდება აჭარა ისტორიულ წყაროებში VII ს-დან გვხვდება და სავარაუდოდ გეოგრაფიულ სახელებს —აჭი, საჭანოს უკავშირდება. ჯერ კიდევ «ფარნავაზის ცხოვრებაში» (ძვ.წ.) აჭარა მოხსენიებულია მხარედ, რომელიც ზღვამდე აღწევდა და თავისი ადგილმდებარეობით დამპყრობლებს იზიდავდა. წყაროებში «აჭარის ქვეყნად» მოიხსენიება. იგი იყოფოდა და ქვემო აჭარად. ცენტრალურ ნაწილს შუახევი ერქვა. აჭარა კი მესხეთის ნაწილს შეადგენდა. ლეონტი მროველის ცნობით, ძვ.წ. III ს-ში აჭარის ტერიტორია ქართლის სამეფოს ოძრხის საერისთავოში შედიოდა, VIII ს-ში კი ბაგრატიონთა სამეფოს ნაწილი გახდა. XI საუკუნიდან აჭარა ერთიანი ფეოდალური საქართველოს შემადგენელი ნაწილად იქცა. XIII-საუკუნეში მას სამცხე-საათაბაგო ფლობდა. XVI საუკუნის 70-იან წლებში აჭარაში ოსმალები ბატონობდნენ. XIX ს. ბოლოს, რუსეთ-თურქეთის ომის შედეგად აჭარა ოსმალეთისაგან გათავისუფლდა და რუსეთის იმპერიის ფარგლებში ბათუმის ოლქის სახელით მოექცა. 1918-20 წლებში აჭარა ოკუპირებული იყო თურქების, შემდეგ კი ინგლისელების მიერ. 1921 წელს კი საქართველოს შემადგენლობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა შეიქმნა.

აჭარაში საზღვარგარეთიდან მოხვედრა როგორც თვითმფრინავით (მაგალითად კიევი-ბათუმი), ასევე

Назва «Аджарія» зустрічається з 7-го століття та пов'язується з іменами – Ачі, Сачано. Ще у «Житті Парнаваза» (до н.е.) Аджарія згадується краєм, що протягнувся до моря та ... завойовників своєю неповторністю.

В історичних джерелах згадується «Країною Аджарії». Вона поділялась на верхню та нижню Аджарії. Центральна ж частина називалася «Шуахеві». Аджарія складала частину Месхетії.

За оповідями Леонти Мровелі, у 3-му столітті до н.е. територія Аджарії входила до князівства Одзрхі Картлського царства, а у 8-му столітті – була частиною царства Багратіоні. З 9-го століття Аджарія стала складовою частиною єдиного феодалного грузинського царства. У 13-му столітті їй володіло Самцхе-Саатабаго. В 70-тих роках 16-го століття в Аджарії панували осмали. Наприкінці 19-го століття, внаслідок російсько-османської війни, Аджарія звільнилась від Османської імперії та увійшла до складу Російської імперії під назвою батумська область. У 1918-1920-тих роках Аджарія була окупована спочатку турками, потім англійцями. У 1921 році створилась автономна республіка Аджарії у складі Грузії, яка була скасована у 2004 році.

Після скасування автономії набагато легше стало відвідувати Аджарію. Таким чином потрапити до цього краю можливо як і повітряним шляхом

гемит (შავი ზღვის აუზის სხვადასხვა პორტებიდან) და სამგზავრო ავტომანქანით (მოსაზღვრე თურქეთიდან) არის შესაძლებელი.

აჭარის ტერიტორიის უმეტესი ნაწილი მთებსა და ღრმა ხეობებს უჭირავს, ზღვისპირა ფართობი კი ქობულეთისა და კახაბრის ვაკე-დაბლობებს. მესხეთის, შავშეთისა და არსიანის ქედებს შორის განლაგებულია აჭარის ქვაბული. ზღვისპირა ვაკე-დაბლობზე ჭარბი ნოტიო სუბტროპიკული ჰავა, ცივი ზამთარი და ცხელი ზაფხულია. მაღალმთიანეთში კი ნოტიო ჰავა, ზამთარი ზომიერად ცივი, ხოლო ზაფხული მოკლე და თბილია. აქ შეხვდებით ცხოველთა მრავალფეროვან სამყაროს, მრავალსაუკუნოვან არქეოლოგიურ-ისტორიულ და არქიტექტურულ ძეგლებს.

დღეს-დღეობით საქართველოში აჭარის რეგიონი ტურიზმის უდიდეს ცენტრად ითვლება, რომელსაც ზაფხულობით უამრავი უცხოელი და ქართველი დამსვენებელი სტუმრობს.

აჭარაში ბათუმი სუბტროპიკულ სიმწვანეში აგებული საპორტო ქალაქია. გაშენებულია ღრმა, კარგად დაცული ბუნებრივი ნავსაყუდელი ბათუმის ყურის ნაპირას. ქალაქი გადაჭიმულია ჩრდილო-აღმოსავლეთიდან სამხრეთ-დასავლეთისაკენ 7 კმ–

(наприклад Київ – Батумі), також поромом (з різних портів Чорного Моря) та наземним транспортом з сусідньої Туреччини.

Більшість території Аджарії займають гори та глибокі ущелини, а приморську площу – низини Кобулети та Кахабері. Серед хребтів Месхетії, Шавшеті та Арсіані – розволжена Аджарська ущелина. На приморській низині переважає вологий субтропічний клімат, характерна холодна зима та спекотне літо. У гірській місцевості вологий клімат з помірною зимою та коротким теплим літом. Аджарія виділяється теплим кліматом. Тут зустрічаються як гори, так і рівнини та відрізнені один від одного ущелини, багатоманітний світ тварин, багатовікові археологічні, історичні та архітектурні пам'ятки.

На сьогодні, Аджарія без сумніву є центром туризму Грузії. Влітку сюди приїжджає безліч відпочиваючих та життя на чорноморському пляжі починається. Серед найвідоміших курортів цього краю можна виділити:

Батумі - столиця Аджарії - потопаюче у субтропічній зелені портове курортне місто. Воно розташоване на березі глибоководної бухти та з усіх боків оточене

ზე. სიგანე ზღვის ნაპირიდან გორაკ-ბორცვებამდე 1-2,5 კმ. 1937 ჰა, აქედან განაშენიანებულია 1300 ჰა-ზე მეტი. ბათუმის ძირითადი ნაწილი სამხრეთიდან ეკვრის ყურეს და გაშენებულია კახაბრის ვაკის ჩრდილოეთ მონაკვეთზე, დანარჩენი ნაწილი ყურის აღმოსავლეთით და ჩრდილო-აღმოსავლეთით — მდინარეების ბარცხანისა და ყოროლისწყლის გასწვრივ.

ქალაქს პოპულარობას მატებს დასვენებისათვის საჭირო ყველა ტიპის ფართო არჩევანი: კატერებით, იახტებით, ნავებით, პარაშუტებით, წყლის თხილამურებით, საფეხბურთო და საკალათბურთო მოედნებით, პლიაჟის ხელბურთით, ტენისის კორტებით; თანამედროვე ზღვისპირა პარკები მუსიკალური ფონტანებით, უამრავი მყუდრო კაფე-ბარითა და რესტორანით, სადაც უკრავს ცოცხალი მუსიკა და ღამის დისკოთეკები.

ქობულეთი - შავი ზღვის საზღვაო კურორტებს შორის განსაკუთრებული მიკროკლიმატით (5მ. ზღვის დონიდან, 350კმ. თბილისიდან) გამოირჩევა, რომელიც ზღვასთან მიახლოებული ტყეების მდებარეობით იქმნება. იონიზირებული ჰაერი და კენჭით დასუფთავებული პლიაჟები, ამ კურორტს ქართველებისთვის განსაკუთრებით მიმზიდველს ხდის.

ურეკი - მსოფლიოში ერთადერთი ზღვისპირა კლიმატური კურორტი, უნიკალური სამკურნალო თვისებების მქონე მაგნიტური ქვიშით დაფარული პლიაჟით.

ულამაზეს გეოგრაფიულ მდებარეობას დაერთო ბოლო წლებში ბათუმის, ქობულეთის, სარფისა და სხვა კურორტების რეკონსტრუქცია, რაც ამ მხარეს დაუვიწყარ სილამაზეს ანიჭებს და შავი ზღვის რეგიონში ერთ-ერთ ყველაზე მიმზიდველ და ხელმისაწვდომ

მალწივნიჩიმი პაგორბამი (380 კმ. ვიდ ტბილისი).

სონცე, პალმი, გორი, ხვოინი დერევა,ნეიმოვირნე ჯა სვოიმი ვლასთივოსთამი პოვიტრა, ჟო სთვოიუოეტსა ჯაფიაკი ჯლიტუო მორსკოგო ტა გირსკოგო პოვიტრა, ნადაიუო ბათუმი ნაიბაგათში კურორტო-რეკრეაციინი მოჟლივოსთი.

პოპულარნოსთი მისტუ დოდაე შიროკიი ვიბირ ვიდივ ვიძპოჩინკუ: კატანნა ნა კატერაჟ, იახტაჟ, ჟოვნაჟ, პარაშუტაჟ, ვოდნიჟ ლიჟაჟ; დაივინგ, ფუტბოლნი ი ბასკეტბოლნი პლოშადკი, პლიაჟნიი ვოლეიბოლ, ტენისნი კორტი; სუჟასნი პრიმორსკი პარკი ჯ მუჟიჩნიმი ფონტანაჟი, ბეზლიჩ ჯათიშნიჟ კაფე, ბარივ, რესტორანივ, ვ იაკიჟ ვეჟორაჟი გრეჟ «ჟივა» მუჟიკა, ნიჩნი დისკოტეკი.

კობულეტი - სერედ მორსკიჟ კლიმატიჩნიჟ კურორტივ ჟორნოგო მორა ვიძრიჟნაეტსა ოსობლივიმ მიკროკლიმატო (5მ ნად რივნემ მორა, ვიდ ტბილისი - 350კმ.), იაკიი სთვოიუოეტსა ჯაფიაკი ბლიჟკოსთი დო მორა ხვოინიჟ ლისივ. ვისოკო იონიზოვანე პოვიტრა ტა ვპო რიკოვანი პლიაჟი, ვკრიტი დრიბნოიუ გალიკოი, რობლიაჟ ჟეი კურორტ ოსობლივო პოპულარნიმ სერედ სპივვიტიჟნიკივ.

ურეკი - ოდინიი უ სვითი პრიბერეჟნიი კლიმატიჩნიი კურორტი იჟ პლიაჟემ, ვკრიტიმ მაგნიტნიმ პისკომ, ჟო მაე უნიკალნი ლიკუვალნი ვლასთივოსთი.

დო ნაიგარნიშოგო გეოგრაფიჩნოგო როზტაშუვანნა დოდალასა რეკონსტრუქცია ბათუმი, კობულეტი, სარპი ტა ინიში კურორტივ მინულიჟ როკაჟ, ჟო დოდაე ჟოჟო კრეჟო ნეჟაბუტნიუ კრასუ ტა რობიჟ იოგო ოდინი ჯ ნაიპოპულარნიშიჟ ტა დოსტუპნიჟ მიცჟ ვ ჟორნომორსკოჟო რეგიონი. ჟე ვიძობრაჟეტსა ნა ჟისლი ტური სტივ. ტუტ პორივნიო იჟ 2009 როკო ჟეკაიუოჟ ვდივი ბილშე ვიძპოჩივაიოჟიჟ. სიუდი პრიიჟდიაჟ ი ჯ სუსიძნი

ადგილად ხდის, რასაც ჩამოსულ ტურისტთა რიცხვი მეტყველებს. 2009 წელთან შედარებით, 2010 წელს ორჯერ მეტ ქართველს და უცხოელ დამსვენებელს ელიან.

აჭარაში სტუმრობისას აუცილებლად უნდა იხილოთ გონიოს ციხე (II ს.), ვერნევის დარბაზული ეკლესია (XI ს.), ხულოს ციხე (შუა საუკ.), ბათუმის ბოტანიკური ბაღი, შუა საუკუნეების თაღოვანი ხიდები (მახუნცეთი, დანდალო, კობალაური, კოკოლეთი, მესხიქედი, ფურტიო, ცხენკანი).

აჭარის ზღვა და ჰავა – სწორედ ის არის, რაც ყოველ ადამიანს სჭირდება საზაფხულო დასვენებისას, ამ ადგილს დაბრუნების სურვილის გარეშე არ ტოვებენ.

კრაინ. ვ ბათუმი ვლიტკუ ოკრიმ გრუჟინივ მოჟნა პობაჟიტი რუსკიჟ, უკრაინცივ, ვირმენ, ტურკივ ი ტ.დ.

ტაკოჟ უვაგუ პრივერტაე ადჟარსკა კუჟნია, კონკრეტო ადჟარსკი ჟაჟაპური. ვონი ვიძომი უ ვსიი გრუჟიი, ალე ტუტ იჟ გოტუიუოჟ ნაიკრასჟე.

პრი ვიზიტი დო ადჟარიი ობოვ'იჟკოვო ვიძვიდაიჟე ფორტეჟო გონიო (2 სთ.), ვერნევსკუ ჟერკვუ (11 სთ.), ბათუმსკიი ბოტანიჩნიი სად, სერედნოვოიჩნი ხვილასთი მოსტი (მახუნცეტი, დანდალო, კობალაური, კოკოლეთი, მესხიქედი, პურტიო, ჟჟენკანი). ადჟარსკე მორე ტა კლიმატ – სამე ტე, ჟო პოტრებუე კოჟნა ლიუდინა პიძ ჟას ლიტნოი ვიძპუსტიკი, ლიუდინა ნე ჯალიშიჟ ჟო მიცვეიშთ ბეზ ბაჟანნა პოვერნუთისა.

საქართველოს საელჩოს თხუთმეტიწლიანი მარათონი უკრაინაში

П'ЯТНАДЦЯТИРІЧНИЙ МАРАФОН ПОСОЛЬСТВА ГРУЗІЇ В УКРАЇНІ

Посольство Грузії в Україні перші кроки зробила ще тоді, коли наша країна знаходилась у складних політичних та соціальних умовах. Серед грузинських дипломатів, що в 1994 році заснували посольство, був й теперішній надзвичайний та повноважний посол в Україні – пан Григол Катамадзе. На сьогодні видно, що минули роки пройшли не марно, цьому свідчать багато прикладів та фактів. Головними ж є ті дружні зв'язки що існують між нашими державами. З нагоди зазначеного ювілею, ми вирішили поспілкуватися з надзвичайним та повноважним послом Грузії в Україні – паном Григолом Катамадзе, наш кореспондент гостював в новій резиденції.

Пане Григол! Пройшло п'ятнадцять років з дня заснування посольства Грузії в Україні, як би ви описали цю п'ятнадцятирічну історію розвитку грузинсько-українських дипломатичних відносин? Які б тенденції виділили?

- Так, в листопаді 2009 року, виповнилось п'ятнадцять років існування посольства Грузії в Україні. Вже в 90-тих роках минулого століття, коли посольство ще зароджувалось, було багато складнощів. Тоді було практично неможливе існування дипломатичних корпусів Грузії в інших країнах, але за допомогою українських друзів, посольство швидко запрацювало. Мабуть всі пам'ятаємо той найскладніший період в історії нашої країни, коли Грузії майже не постачалися електроенергія, вода та природний газ. Також існувала гостра проблема дефіциту пшениці, через три місяці після заснування посольства, ми отримали завдання повезти в Грузію 5000 тон пшениці. Це була життєво важлива гуманітарна допомога від українських друзів. Україна тоді, і не раз після того доводила дружнє відношення і бажання співпраці з Грузією. Звісно ми теж були поруч у біді чи злагоді. Не забуду 2001 рік, коли великий повинь залив західню Україну, були й жертви, я

саქართველოს სრულუფლებიან და საგანგებო ელჩს ბატონ გრიგოლ ქათამაძეს გაესაუბრებოდით, ამ მიზნით ჩვენი კორესპონდენტი მას ახალ რეზიდენციაში ეწვია.

ბატონო გრიგოლ! უკრაინაში საქართველოს საელჩოს დაარსების დღიდან თხუთმეტი წელი შესრულდა, როგორ დაახასიათებდით ქართულ-უკრაინული დიპლომატიური ურთიერთობების განვითარების ამ განვლილ, თხუთმეტწლიან ისტორიას? რა ტენდენციებს გამოჰყოფდით?

- დიახ, 2009 წლის ნოემბერში, თხუთმეტი წელი შესრულდა რაც უკრაინაში საქართველოს საელჩო არსებობს. უკვე გასული საუკუნის 90-იანი წლებში, როდესაც უკრაინაში საქართველოს საელჩოს ეყრებოდა საფუძველი, ძალიან ბევრ სირთულეებს გაწყდებოდა. მაშინ პრაქტიკულად შეუძლებელი იყო ქართული დიპლომატიური კორპუსების არსებობა სხვა ქვეყნებში, მაგრამ უკრაინელი მეგობრების დახმარებით საქართველოს საელჩო მალე ამოქმედდა. ალბათ ყველას გვახსოვს ის ურთულესი პერიოდი ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში, როდესაც საქართველოს დენი, წყალი და ბუნებრივი აირი თითქმის არ მიეწოდებოდა. მაშინ აგრეთვე ხორბლის მწვავე უკმარისობასაც განვიცდიდით, საელჩო სულ რაღაც სამი თვის დაარსებული იყო, დავალება მივიღეთ 5000 ტონა ხორბალი ჩაგვეტანა საქართველოში. ეს გახლდათ, უკრაინელი მეგობრების მიერ გაწეული, სასიცოცხლო მნიშვნელობის ჰუმანიტარული დახმარება. უკრაინამ მაშინ და შემდეგაც არაერთხელ დაადასტურა მეგობრული განწყობა და ურთიერთთანამშრომლობის სურვილი საქართველოსთან. რაღა თქმა უნდა, ჩვენც შეძლებისდაგვარად მუდმივად გვერდში ვდექით ჭირსა თუ ღირსში. არ დამავიწყდება 2001 წელი, როდესაც დასავლეთ უკრაინა ძლიერმა წყალდიდობამ დააზარალა, იყო მსხვერპლიც, მე მაშინ თხოვნით მივმართე ქართველ ბიზნესმენებს, რომლებიც ამ პრობლემას მაშინვე გამოეხმაურნენ, მაგალითად ფირმა “ბოროჯომა” დაზარალებულთათვის 20 000 ბოთლი წყალი და თბილი სამოსი გამოჰყო, რაც პირადად ჩავიტანეთ და გადავეცით მოსახლეობას. ასევე არ შემიძლია არ გავიხსენო 1996 წელი, მაშინ, ჯერ ერთი, ჩვენ ქვეყნებს შორის სამართლებრივი ბაზა შეიქმნა და, მეორე, როდესაც საქართველო სრულ ბლოკადაში (მათ შორის სატრანსპორტო), აღმოჩნდა, გაიხსნა სასიცოცხლო მნიშვნელობის გზა ფოთი-ილიჩევსკის მიმართულებით, ეს იყო საელჩოს ერთ-ერთი ყველაზე დიდი მიღწევა, შავი ზღვა ორი ქვეყნის დამაკავშირებელი გახდა, დღეს ეს გზა არა მარტო ჩვენი ქვეყნებისთვისაა მნიშვნელოვანი. ქართულ-უკრაინულ ურთიერთობათა გარანტად ასევე შემიძლია დავისახელოთ 1993 წლის 13 აპრილს ორ ქვეყანას შორის ხელმოწერილი ე.წ. ჩარჩო-ხელშეკრულება მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების შესახებ. უკრაინამ რუსულ – ქართული კონფლიქტის დღეებში მთელ მსოფლიოს მისცა იმის მაგალითი, თუ როგორ უნდა მოიქცეს სტრატეგიული პარტნიორი და

тоді звернувся з проханням до грузинських бізнесменів, які відразу ж відкликнулись на цю проблему, наприклад компанія «Боржомі» виділила для постраждалих 20 000 пляшок води та теплий одяг, які ми особисто відвезли і передали населенню. Також, не можу не згадати 1996 рік, тоді, по-перше була створена правова база між нашими державами, й по-друге, коли Грузія опинилась в повній блокаді (в тому числі і транспортній), відкрився життєво важливий шлях за напрямом Поті-Іллічівськ, це було одним з найбільших досягнень посольства, Чорне море стало з'єднуючим між двома країнами, сьогодні цей шлях важливий не тільки для наших держав. Гарантом грузинсько-українських відносин також можу назвати угоду про дружбу, співпрацю та взаємодопомогу, підписану між двома державами 13 квітня 1993 року. Україна, під час російсько-грузинського конфлікту, дала приклад всьому світу того, як повинен діяти стратегічний партнер та союзна держава!

Знаємо, що протягом свого існування, посольство не жаліло своїх сил для того, щоб представити грузинську культуру у всій своїй красі перед українських глядачем чи слухачем, не один важливий проект було впроваджено, в цьому звісно є і ваш вклад, що можете сказати про проведену роботу цьому напрямі?

- Протягом цих п'ятнадцяти років посольство весь час намагалось повернути грузинську культуру в Україну. 2005-2006 рр. був оголошений роком Грузії. Було проведено багато заходів, конференцій чи концертів за участі відомих виконавців. Найважливішою подією в українському культурному житті була відкрита виставка робіт Ніко Піросмані в Музей Творчості. 1937 року виставка робіт Піросмані не проводилась до того часу. Вона мала великий успіх. Даний проект був дуже коштовним й посольство не обійшлося б без допомоги українських меценатів.

Визначним є презентація книги першої леді Грузії – Сандри Руловс, яка була проведена в Києві за ініціативи посольства. Книга перекладена на грузинську, українську та голландську мови (виходячи з цього, мова оригіналу для нас не ясна. – ред.) й дивовижно описана любов автора до Грузії.

Посольство Грузії організувало не одну програму обміну. Чи має перспективу дана традиція?

- Звісно ж робота ведеться в цьому напрямі, багато грузин прийняли участь у проекті в Україні. Грузія теж

მოკავშირე ქვეყანა!

ვიცით, რომ თავისი არსებობის პერიოდში საელჩოს ძალ-
ლონე არ დაუშურებია, რათა ქართული კულტურა მთელი
თავისი სიდიადით წარმოეჩინა უკრაინელი მაყურებლისა
თუ მსმენელის წინაშე, არაერთი მნიშვნელოვანი პროექტი
განხორციელდა, ამაში პირადად თქვენც უთუოდ დიდი წვლილი
მიგიძღვით, რას გვეტყვით ამ მიმართულებით გაწეული
მუშაობის შესახებ?

– ამ თხუთმეტი წლის მანძილზე საელჩო ცდილობდა ქართული
კულტურა კვლავც და კვლავც დაბრუნებულიყო უკრაინაში.
2005–2006 წ.წ. საქართველოს წლად გამოცხადდა. ჩატარდა
მრავალი ღონისძიება, კონფერენცია თუ კონცერტი ცნობილი
შემსრულებლების მონაწილეობით. უკრაინის კულტურულ
ცხოვრებაში უმნიშვნელოვანესი მოვლენა გახლდათ ხელოვნების
მუზეუმში გახსნილი, ნიკო ფიროსმანის ნამუშევართა გამოფენა.
1937 წლიდან მოყოლებული ფიროსმანის ნამუშევრების
გამოფენა უკრაინაში აღარ შემდგარა. გამოფენას უამრავი
მნახველი ჰყავდა. აღნიშნული პროექტი ძვირადღირებული
გახლდათ და რომ არა უკრაინელ მეცენატთა დახმარება,
მხოლოდ საელჩო ვერაფერს გახდებოდა.

აღსანიშნავია საქართველოს პირველი ლედის სანდრა
რულოვსკის წიგნის პრეზენტაცია, რომელიც კიევში საელჩოს
ინიციატივით შედგა. წიგნი ქართულ, უკრაინულ და ჰოლანდიურ
ენებზეა თარგმნილი (აქედან გამომდინარე, ორიგინალის ენა
ჩვენთვის უცნობია.–რედ.) და საოცრად ლამაზადაა აღწერილი
ავტორის უდიდესი სიყვარული საქართველოსადმი.

საქართველოს საელჩომ არაერთი გაცვლითი პროგრამა
განხორციელა. აქვს თუ არა პერსპექტივა მსგავს ტრადიციას?

належно пригостила українських митців. Рік України в
Грузії завершився виставкою української художниці –
Марії Примаченко. Українці пізнають і поважають нашу
культуру та намагаються Грузії показати культурні
цінності дружньої країни, декілька днів тому посольством
Грузії та меценатами в Тбілісі було виставлено сто робіт
ста українських художників двадцятого століття, що
викликало великий інтерес та похвалу суспільства. В
рамках арт-воюжу, виставка вперше проходила саме в
Грузії.

Наприкінці минулого року, саме в дні ювілею,
посольство відсвяткувало новосілля, ми впевнені
– цьому передував великий обсяг роботи, хто був
засновником цієї справи?

- Це справді визначний факт, тому що посольство
Грузії вже має свою будівлю. Колишній Президент
України – Віктор Ющенко та Президент Грузії – Міхейл
Саакашвілі, 17 червня 2006 року, саме тут поклали
перший камінь у фундамент будівлі, були також
промови до поколінь і благословення Патріарха
Грузії – Іллі Другого, символічно ми привезли землю
з могили Давида Агмашенебелі. Визначальним є те –
що посольство Грузії розташоване на бульварі імені
духовного наставника українців – Тараса Шевченка, а в
Грузії, будівництво посольства України було розпочато
на проспекті Іллі Чавчавадзе. Відкриття посольства
Грузії в Україні було безпрецедентно з тієї точки зору,
що на офіційній церемонії були присутні президенти
обох держав.

– ამ კუთხით მუშაობა რა თქმა უნდა მიმდინარეობს, პროექტის
ფარგლებში ბევრმა ქართველმა მიიღო მონაწილეობა
უკრაინაში. საქართველომაც ღირსეულად უმასპინძლა
უკრაინელ ხელოვნებს. უკრაინის წელი საქართველოში
უკრაინელი მხატვრის მარია პრიმაჩენკოს გამოფენით
დასრულდა. უკრაინელები ეცნობიან და პატივს სცემენ ჩვენს
კულტურას და ცდილობენ საქართველოსაც დაანახონ მეგობარი
ქვეყნის კულტურული ღირებულებები, რამდენიმე დღის წინ
საქართველოს საელჩოსა და მეცენატების მიერ თბილისში
მეოცე საუკუნის ასი უკრაინელი მხატვრის 100 ნახატი გამოიფინა,
რამაც საზოგადოების დიდი მოწონება ჰპოვა და დიდი ინტერესიც
გამოიწვია. არტ-ვოიაჟის ფარგლებში გამოფენა პირველად
სწორედ საქართველოში შედგა.

გასული წლის მიწურულს, საქართველოს საელჩომ,
სწორედ მისი იუბილის დღეებში, ახალმოსახლეობა იზიმა,
დარწმუნებული ვართ, წინ ამას დიდი მუშაობა უძღოდა, ვინ იყო
ამ საშური საქმის ინიციატორი და სულისჩამდგმელი?

– ეს ნამდვილად აღსანიშნავი ფაქტია, რადგან საქართველოს
საელჩოს უკვე საკუთარი შენობა გააჩნია. უკრაინის ყოფილმა
პრეზიდენტმა ბატონმა ვიქტორ იუშენკომ და საქართველოს
პრეზიდენტმა ბატონმა მიხეილ სააკაშვილმა 2006 წლის 17 ივნისს,
სწორედ ამ ადგილას ჩადეს პირველი ქვა შენობის ფუნდამენტში,
არსებობს ასევე ორი პრეზიდენტის მიმართვა თაობებისადმი და
საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის, ილია მეორეს ლოცვა–
კურთხევა, სიმბოლურად ქართული მიწაც ჩამოვიტანეთ დავით
აღმაშენებლის საფლავიდან. ნიშანდობლივია ის ფაქტი, რომ
საქართველოს საელჩო უკრაინელი ხალხის სულიერი მამის –
ტარას შევჩენკოს ბულვარზეა განთავსებული, საქართველოში
კი უკრაინის საელჩოს მშენებლობას ილია ჭავჭავაძის გამზირზე
ჩაეყარა საფუძველი. უკრაინაში საქართველოს საელჩოს გახსნა
იყო ერთ-ერთი უპრეცედენტო მოვლენა იმ თვალსაზრისით,
რომ ოფიციალურ ცერემონიალს ორივე ქვეყნის პრეზიდენტი
დაესწრო.

ბატონო ელჩო სამომავლო გეგმებს ხომ არ გავგანდობდით?

– პირველ რიგში მინდა ჩემი ერთ-ერთი, ჯერ-ჯერობით
აუხდენელი ოცნება გაგანდოთ, სურვილი მაქვს კიევში
აშენდეს ქართული კულტურის ცენტრი, სადაც სასულიერო,
სამონასტრო კომპლექსიც იქნება განთავსებული, სადაც ჩვენს
შვილებს ქართულ ტრადიციებს შეასწავლიან. ეს ძალიან
დიდ თანხებთან არის დაკავშირებული, თუმცა ვთვლი რომ
კეთილი ადამიანების დახმარებით, აღნიშნული პროექტის
განხორციელება შესაძლებელია. მინდა მოგახსენოთ, რომ
საელჩოს ინიციატივით გამოვაცხადეთ ფოტოკონკურსი თემაზე
“ოცნება საქართველოზე”. ჩვენ გვაქვს შეთანხმება უკრაინის
საერთაშორისო ავიახაზებთან, რომლის მეშვეობითაც სამი

Пане Посол, поділіться планами на майбутнє.

- В першу чергу хочу поділитись моєю, поки що
нездійсненою мрією, побудувати грузинський
культурний центр в Києві, де буде розташований й
духовний, монастирський комплекс, й де наших синів
навчатимуть грузинським традиціям. Це пов'язано з
дуже великими витратами, але вважаю, що за допомоги
добрих людей даний проект можна втілити в життя.
Хочу сказати, що за ініціативи посольства ми оголосили
фотоконкурс на тему «Мрії про Грузію». Маємо

გამარჯვებული რამდენიმე დღით საქართველოში გაემგზავრება. 26 მაისს, საქართველოს დამოუკიდებლობის დღესთან დაკავშირებით, თბილისიდან ველოდებით ჯაბ-ორაკესტრს. უკრაინის მოსახლეობა კარგად იცნობს ქართულ ფოლკლორს, ამიტომ სურვილი გამიჩნდა, მოგვეჩვენა ქ. თბილისის „ბიგ-ბენდი“, რათა უკრაინამ დაინახოს ქართული ხელოვნების მრავალფეროვნება. ასევე მნიშვნელოვანია ის ფაქტი, რომ საელჩო მოლაპარაკებებს აწარმოებს ერთ-ერთ უკრაინულ ტელეარხთან საერთო პროექტის განსახორციელებლად, კერძოდ, რათა ბათუმში მივავლინოთ ჟურნალისტი, რომელიც ყოველდღე, ონლაინ რეჟიმში გადმოსცემს თუ როგორ ცხოვრობს ჩვენი საზღვაო კურორტი, ეს, დარწმუნებული ვარ, ტურისტების დაინტერესებას გამოიწვევს. გეგმაში გვაქვს ასევე ქართული ღვინის ფესტივალის მოწყობა, ქართული კულტურის მოღვაწეების მონაწილეობით, იმედი მაქვს შემოდგომაზე უკრაინა მთელი თავისი სიდიადით იხილავს ჭეშმარიტ ქართულ კულტურას.

ბატონო ელო, როგორც ცნობილია, გამკაცრდა საქართველოს მოქალაქეების (მათ შორის დენილთა), მიმართ უკრაინის ტერიტორიაზე შემოსვლა-გასვლისა და აქ ყოფნის პირობები, ვთქვამთ თუ არა რამე საელჩოს მხრიდან, საკითხების სამართლებრივი დარეგულირებისათვის? იქნებ შესაბამისმა სამსახურებმა უფრო მეტი ლოიალობა გამოიჩინონ ჩვენი ქვეყნის მოქალაქეებისადმი?

- ეს საკითხი აქტიურად განიხილება, მიმდინარეობს მოლაპარაკებები შესაბამის ინსტანციებთან და მინდა აღენიშნო, რომ ეს ახალი კანონი, რომელიც თქვენ გაქვთ მხედველობაში, ამა წლის 1 თებერვალს შევიდა ძალაში და მოქმედებს ყველა იმ ქვეყნის მოქალაქეებზე, რომლებსაც უკრაინასთან სავიმო რეჟიმი არ აკავშირებს. ჩვენ ვცდილობთ, რომ ჩვენი მოქალაქეები უკრაინის ტერიტორიაზე ლეგალურად ყოფნის პროცესი გაადვილდეს.

და ბოლოს, კარგად მოგეხსენებათ, ჩვენმა ჟურნალმა პირველი ადგილი დაიკავა უკრაინაში, ეროვნულ უმცირესობათა ენებზე გამოცემულ ჟურნალებს შორის, რას უსურვებდით ჟურნალსა და მის მკითხველებს?

- არ შემოიძლია არ ვახსენო ჟურნალის სულისჩამდგემლი, ბატონი ბესო შამუგია, რომელსაც შესაშური ენერგია აქვს და ყველაფერს აკეთებს საქართველოს ინტერესების დასაცავად. რაც შეეხება სურვილებს, მინდა ჟურნალი “საქართველო” უფრო ხშირად გამოდიოდეს და მეტი ტირაჟით, რადგან იგი ჩვენს ფასეულობებზეც ამახვილებს ყურადღებას და ამავდროულად, ინფორმაციულ ხასიათსაც ატარებს. წარმატებებს გისურვებთ...

домовленість з Міжнародними Авіалініями України, за якою, три переможці відправляться на декілька днів в Грузію. 26 травня, у зв'язку зі святкуванням дня незалежності Грузії, чекаємо на джаз-оркестр з Тбілісі. Українське населення добре знайоме з грузинським фольклором, отже в мене виникла ідея запросити «Біг-Бенд» з Тбілісі, щоб Україна побачила різноманітність грузинської творчості. Також важливим є той факт, що посольство веде переговори з одним українським телеканалом для втілення одного проекту, конкретно хочимо відрядити в Батумі журналіста, який щоденно сповіщатиме в онлайн режимі, як живе наш приморський курорт. Це, я впевнений викликає зацікавленість туристів. Плануємо також провести фестиваль грузинського вина, за участі діячів культури Грузії, сподіваюсь, навесні Україна побачить істинну грузинську культуру в усій красі.

Пане Посол, як відомо, пожорсткішали умови в'їзду-виїзду та проживання в Україні для громадян Грузії (в тому числі й для біженців), чи робиться щось збоку посольства, для правового врегулювання даних питань? Може відповідні структури мають проявити більшу лояльність по відношенню до громадян нашої країни?

- Це питання активно розглядається, ведуться переговори з відповідними інстанціями і хочу зазначити, що цей новий закон, який ви маєте на увазі, вступив у дію 1 лютого цього року і розповсюджується на всіх громадян тих країн, які не пов'язані візовим режимом з Україною. Ми намагаємось зробити все, щоб полегшити легальне проживання нашим громадянам на території України.

Й останнє, знаєте, що наш журнал отримав перше місце в Україні, серед журналів, виданих національними меншинами. Чого б ви побажали журналу і його читачам?

- Не могу не згадати засновника журналу – Пана Бесо Шамугія, який має завидну енергію й робить все для захисту інтересу Грузії. Щодо бажань – бажаю щоб журнал «Сакартвело» виходив частіше та з більшим тиражем, тому що він наголошує на наших цінностях й в той же час, несе інформаційний характер. Бажаю успіхів...

ესაუბრა ანი სორდია

Заміська резиденція KIDEV
Найкраща грузинська українська кухня
Хочу ще!

KIDEV - стародавнє грузинське слово, означає ЩЕ або ХОЧУ ЩЕ. Дійсно, тепер один раз відвідавши, замиську резиденцію KIDEV, виникає бажання повернутися сюди ще й ще, і спробувати смак замиського відпочинку в стилі KIDEV. Зараз KIDEV це не тільки вишукана грузинська й українська кухня, але й дуже комфортне місце, куди люди приїжджають провести час із родиною, дітьми, друзями, бізнесами-партнерами.

Раніше відомий, як замиський комплекс Любава/Тіфліс, що традиційно радував місцезнаходженням, сервісом, смачною українською й грузинською кухнею, тепер ще більш значно перетворив свою територію, оновив меню й розширив спектр розваг, що дозволило йому вдосконалити ідею всього комплексу, як замиської резиденції для приємного відпочинку людей, що цінують комфорт, розмаїтість дозвілля, колоритний інтер'єр і вишукану їжу.

Вирватися сюди на вихідні з гучного метушливого міста - відмінний варіант для яскравого виразного уик-енда. Ковток свіжого повітря, шум вікових сосен, приємний пейзаж, у який так органічно вписалася заміська резиденція KIDEV, все це розташовує до того, щоб повертатися сюди ще, ще й ще! Адже задоволення безмежно!

У Заміській резиденції KIDEV часто проходять свята для відвідувачів і гостей. В одному з них, на «святі весни» побував наш кореспондент. Загалом, самі все побачите.

ქართველი სპორტსმენები უკრაინაში

ГРУЗИНСЬКІ СПОРТСМЕНИ В УКРАЇНІ

გიორგი ზანთარაია

გიორგი ზანთარაია გალში დაიბადა. ხუთი წლის იყო, როცა მისმა ოჯახმა, აფხაზეთის ს ა ზ ღ ვ ა რ ზ ე შ ე ქ მ ნ ი ლ ი დ ა ძ ა ბ უ ლ ი ვითარების გამო სამშობლო დატოვა და უკრაინას შეაფარა თავი. 10 წლის გიორგი ოჯახის წევრების და ახლობლების და უ ხ მ ა რ ე ბ ლ ა დ ძიუდოს წრეზე ჩაეწერა...

2009 წელს, 26–30 აგვისტოს, როტერდამში გამართულ მსოფლიოს ჩემპიონატზე, 21 წლის გიორგი ზანთარაიამ, 60–კგ წონით კატეგორიაში, ოქროს მედალი მოიპოვა. აღსანიშნავია, რომ ზანთარაია უკრაინის ისტორიაში ერთადერთი მსოფლიოს ჩემპიონია ძიუდოში. იგი აგვისტოს თვის უკრაინის საუკეთესო სპორტსმენადც დაასახელეს.

ნანა კვარაცხელია

წარმოშობით თჩამჩირელი ნანა კვარაცხელია 12–გზის უკრაინის, 2–გზის ევროპის და 4–გზის მსოფლიოს ჩემპიონია კიკბოქსინგში. კვარაცხელიების ოჯახი აფხაზეთში გაჩაღებულ კონფლიქტს გამოექცა უკრაინაში. ნანა 12 წლიდან ვარჯიშობს კიკბოქსინგში და უკვე რამდენიმე წელია, რაც უკრაინის ქალთა ნაკრების მყარი წევრია. სამომავლოდ, 20 წლის ნანა კვარაცხელია, ბოქსში მოსინჯავს საკუთარ შესაძლებლობებს და იმედია არაერთ წარმატებას მიაღწევს.

ვასილ გიგიაძე

ვასილ გიგიაძე 1977 წელს დაიბადა ქალაქ ქუთაისში. ფეხბურთის თამაში ადგილობრივ „რწმენაში“ დაიწყო. 17 წლისას უკვე ქუთაისის „ტორპედოს“ ძირითად შემადგენლობაში ათამაშებდნენ. 2001 წელს გიგიაძე თბილისის „დინამოდან“ სიმფეროპოლის „ტავრიაში“ ჩაირიცხა. ქართველი ფეხბურთელი, მალე ყირიმული გუნდის ერთ–ერთ ლიდერად ჩამოყალიბდა და კაპიტანის სამკლავურიც მოირგო. პარალელურად, ქუთათურ შემტევს,

გიორგი ზანთარაია

გიორგი ზანთარაია დაიბადა გალში. ხუთი წლის იყო, როცა მისმა ოჯახმა, აფხაზეთის ს ა ზ ღ ვ ა რ ზ ე შ ე ქ მ ნ ი ლ ი დ ა ძ ა ბ უ ლ ი ვითარების გამო სამშობლო დატოვა და უკრაინას შეაფარა თავი. 10 წლის გიორგი ოჯახის წევრების და ახლობლების და უ ხ მ ა რ ე ბ ლ ა დ ძიუდოს წრეზე ჩაეწერა...

26-30 სერპნა 2009 року, на чемпіонаті світу у Роттердамі, 21-річний Гіоргій Зантарає у 60-кілограмовій ваговій категорії, завоював золоту медаль. Треба зазначити, що в історії України, Зантарає - єдиний чемпіон світу с дзюдо. В Україні його навіть назвали найкращим спортсменом сєрпня.

ნანა კვარაცხელია

ნანა კვარაცხელია родом із Очамчире. Вона - дванадцятикратний чемпіон України, двократний чемпіон Європи та чотирикратний чемпіоном світу з кікбоксінгу. Сім'я Кварацхелія під час війни в Абхазії виїхала звідти і знайшла притулок в Україні. З 12 років нана займається кікбоксінгом і вже декілька років є членом жіночої збірної України. В майбутньому нана випробує свої можливості в боксі, і, сподіваємось, що вона досягне великих успіхів.

ვასиль гігіадзе

Василь Гігіадзе народився 1977 року в місті Кутаїсі. Почав грати в футбол в місцевій команді «Рцмена». У 17 років вже грав в основному складі Кутаїського «Торпедо». 2001 року В. Гігіадзе перейшов з Тбіліського «Динамо» до Симферопольської «Таврії». Грузинський футболіст швидко став одним з лідерів Кримської команди і навіть приміряв на себе капітанську пов'язку. Кутаїського нападника завжди викликали на ігри збірної Грузії.

Українська кар'єра Василя Гігіадзе не завершилась

სიმწიფეს მიტანებული ქართველი, ისევ „ტავრიაში“ თამაშობს. მიუხედავად იმისა, რომ სიმფეროპოლულ გუნდში დიდი კონკურენციაა, გიგიაძე კვლავაც ძირითადი თერთმეტეულის წევრია.

ავთანდილ ხურციძე

ავთანდილ ხურციძე ჭBA–ს ვერსიით ინტერკონტინენტალური ჩემპიონის ქამრის ფლობელია. ქუთაისელი ბოქსორი კიევში ვარჯიშობს, უკრაინელი მწვრთნელის–ალექსანდრ ლისტერის მეთვალყურეობის ქვეშ. ხურციძემ პროფესიონალბში გადასვლის შემდეგ 22 ბრძოლა გამართა. მის ანგარიშზე 19 მოგებული, 2 ფრედ დამთავრებული და 1 წაგებული ორთაბრძოლაა.

ნუგზარ მესაბლიშვილი

ნუგზარ მესაბლიშვილი არის ერთ–ერთი ყველაზე გამორჩეული სპორტსმენი უკრაინაში. იგი ძიუდოში მსოფლიოს სამი გზის ჩემპიონი, ევროპის ჩემპიონი და ასევე ბევრი საერთაშორისო ტურნირის გამარჯვებული გახლავთ. კარიერის დასრულების შემდეგ მან კიევში დააარსა სკოლა სადაც უკრაინელ ახალგაზრდობას წვრთნის.

«Таврією». У 2004-2007 роках він виступав за команду вищої ліги «Кривбас», а у 2007 – 2008 роках - за «Нафтовик».

Зараз, досягши спортивної зрілості, він знов грає в «Таврії». Не дивлячись на те, що в симферопольській команді велика конкуренція, В. Гігіадзе - знову гравець основного складу.

АВТАНДИЛ ХУРЦІДЗЕ

Автандил Хурцидзе, за версією WBA, є володарем поясу міжконтинентального чемпіона. Кутаїський боксер тренується в Києві зі своїм українським тренером Олександром Ліхтером. Хурцидзе провів 22 боїв з моменту переходу у професіонали. На його рахунку - 19 перемог, 2 нічиїх і лише одна поразка.

НУГЗАР МЕСАБЛІШВІЛІ

Нугзар Месаблишвілі є одним з найтитлованиших спортсменів України. Він є трьохкратним чемпіоном світу, чемпіоном Європи та багаторазовим переможцем різних міжнародних турнірів з дзюдо. Після завершення великої кар'єри, заснував школу дзюдо в Києві та успішно виховує українську молодь.

ქართული სათვისტომო პოლტავაში

რამაზ ზარქუა

ГРУЗИНСКА ДІАСПОРА В ПОЛТАВІ

Рамаз ЗАРКУА

როგორც ცნობილია, ქართულ სათვისტომოს მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს ისეთი ქვეყნის უმცირესობათა შორის, როგორიც უკრაინაა, კერძოდ პოლტავის ოლქში.

ჩვენამდე მოვიდა ისტორიული მონაცემები, სადაც აღწერილია, რომ ქართული სამხედრო ქვედანაყოფი 1709 წელს მონაწილეობას იღებდა პოლტავის ომში. ხაზგასასმელია ის ფაქტიც, რომ მე-18 საუკუნის მეორე ნახევარში სწორედ პოლტავის ტერიტორია რუსეთში

Рис.1. 300-річчя від дня народження грузинського поета, класика грузинської літератури Давида Гурамішвілі

სურ. 1. ქართველი პოეტის, ქართული ლიტერატურის კლასიკოსის, დავით გურამიშვილის დაბადების 300 წლისთავი

ემიგრირებული ქართული სათვისტომოს კომპაქტური დასახლების ადგილი გახდა.

ქართული სამხედროებიდან, ზოგიერთმა გადაწყვიტა პოლტავაში დარჩენა. მათთვის ეს ადგილი საკუთარ სახლად და თავშესაფარად გადაიქცა. ასე რომ, უკვე შესაძლოა დამუსტებოთ ითქვას, რომ პოლტავაში ქართული სამხედრო პოლკის ჯარისკაცების შთამომავლები ცხოვრობენ.

აქიდან გამომდინარე, პოლტავაში ქართული სათვისტომოს განახლების, ქართული ეროვნული კულტურების ხელშეწყობისა და მოქალაქეთა უკრაინულ-ქართული მეგობრობის გაღრმავების პოტენციალის განვითარების, ქართული რესპუბლიკის ისტორიის, ასევე ადამ-წესებისა და ენის შესწავლისა და გავრცობის, ეროვნული უმცირესობის სალაპარაკო ენის საგრძნობლად გაუმჯობესებისა და შესაბამისი კულტურის შენახვის ხელშეწყობის იდეა გაჩნდა.

ამ მიზნის განსახორციელებლად, 2005 წლის 17 მარტს შეიქმნა ორგანიზაცია „პოლტავის ტერიტორიული ქართული

Як відомо, грузинська діаспора займає важливе місце серед національностей такої держави, як Україна, зокрема у Полтавській області. До наших днів збереглися історичні дані, які свідчать, що грузинський військовий підрозділ приймав активну участь у Полтавській битві 1709 року. Фактом є і те, що у II-й половині 18 сторіччя саме територія Полтавщини стала місцем компактного проживання грузинської діаспори, яка емігрувала в Російську імперію. Й сьогодні на Полтавщині мешкають нащадки, які мають коріння ще від військових грузинського полку.

Саме тому виникла ідея відродити осередок грузинської діаспори на Полтавщині, сприяти розвитку національних культур Грузії, максимально реалізувати творчий потенціал та здібності громадян, посилити україно-грузинську дружбу, вивчити і популяризувати історію Грузинської республіки, значно покращити спілкування грузинських нацменшин, що проживають поза межами етнічної Батьківщини.

Для виконання зазначеної мети 17 березня 2005 року була створена громадська організація «Полтавське територіальне грузинське братство «Георгія». Очолює її від заснування і по теперішній час Голова правління – Заркуа Рамазі Бондоевич.

Основною метою діяльності громадської організації є сприяння реалізації соціально-економічних, національно-культурних і творчих інтересів грузинської частини населення Полтави, а також надання благодійної допомоги найменш захищеним його верствам.

Завданнями та предметом діяльності Братства є сприяння охороні, збереженню та розвитку культурної спадщини гунського народу, надання допомоги населенню, що має відношення або приналежність до грузинського народу у культурно-просвітницькій, соціальній та інших сферах.

Рис.2. Зустріч на заході до Дня пам'яті Д.Гурамішвілі

სურ. 2. შეხვედრა დავით გურამიშვილის სსოფის დღეს

საძმო „გეორგია“. მას შექმნის დღიდან რამაზ ზარქუა ხელმძღვანელობს.

ორგანიზაციის საქმიანობის მთავარი მიზანია პოლტავის მოსახლეობის ქართული ნაწილისა და მათთან დაკავშირებული მოქალაქეთა სოციალურ-ეკონომიური, ნაციონალურ-კულტურული და ხელოვნური ინტერესების რეალიზაციის ხელშეწყობა, ყველაზე დაუცველი ნაწილისთვის დახმარების გაწევა.

ძმობის დავალება და საქმიანობის მიზანია ჰუნთა ერის კულტურული ფასეულობების დაცვისა და განვითარების ხელშეწყობა, დახმარების გაწევა საქართველოსთან კულტურულ-საგანმანათლებლო, სოციალურ ან სხვა დარგში დაკავშირებული მოსახლეობისთვის.

საძმოს საქმიანობის მიმართულებებია:

- ქართული მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად ეროვნული, ადგილობრივი და საერთაშორისო პროგრამების ჩატარების ხელშეწყობა;
- ქართული ერის ისტორიის, მოსახლეობის რელიგიური, ეროვნული, კულტურული ტრადიციებისა და ადამ-წესების შესწავლისა და გავრცელების ხელშეწყობა;
- ქართული ერის ეროვნულ, რელიგიურ და კულტურულ ტრადიციებთან დაკავშირებული სემინარების,

Рис.4. Зустріч з нагоди 300-річного ювілею від Дня народження Д.Гурамішвілі

სურ. 4. დავით გურამიშვილის დაბადების 300 წლისთავთან დაკავშირებული შეხვედრა

Рис.3. Покладання вінків до могили грузинського поета Давида Гурамішвілі

სურ. 3. ყვავილების დაფენა ქართველი პოეტის – დავით გურამიშვილის საფლავზე

Напрямами діяльності Братства є:

- сприяння практичному здійсненню загальнодержавних, національних, місцевих та міжнародних програм, спрямованих на поліпшення соціально-економічного та культурного становища грузинського населення;
- сприяння організації вивчення та поширення історії грузинської нації, релігійних, національних, культурних традицій та звичаїв грузинського народу;
- сприяння організації і проведенню семінарів, бесід, зустрічей, вечорів, свят, присвячених національним, релігійним і культурним традиціям грузинського народу;
- допомога біженцям, пенсіонерам та іншим малозабезпеченим громадянам, що мають відношення до грузинського народу;
- сприяння охороні та збереженню історико-культурного середовища, національних пам'яток історії та культури.

Втілення в життя визначених статутних

